

ILUSTRACIJA

LETO II. " LJUBLJANA 1930

Č. II 83247

III 83247

UREDNIK NARTE VELIKONJA
IZDAJA KONZORCIJ »ILUSTRACIJE« (K. ČEČ & CONS.). VSI V LJUBLJANI
GRAFIČNO DELO (BAKROTISK, KNJIGOTISK, KLIŠEJI) JUGOSLOVANSKE TISKARNE V LJUBLJANI (K. ČEČ)

KAZALO

Pesmi:			
Ljubljanici (Rob Ivan)	153	Kartanje	22
Startajoče žene (Wierzynski- Fr. Vodnik)	422	Kulinarična razstava	36
Trti (Rob Ivan)	350	Lovci (Vl. Kapus)	294
Branje:		Lov nekaj in sedaj (S. Bevk)	290
Ahasverstvo narodov, slovenski se- lilec (B. Orel)	284	Lovski sprehod po muzeju	298
Brunno premišljevanje o pustu (H. Smrekar)	70	Lov z gonjo	365
Dolg čas (V. Pičirad)	450	Med starimi trgovci	200
Dvoboj (Vl. Bartol)	106	Med cigarami in tobakom	25
Gledališka uniforma (Fr. L.)	514	Najbogatejši med bogatimi	220
Halali! (H. Barbusse)	566	Naši krvosesi	235
Kakor gledaš na stvar (I. Vouk)	156	Naš radio	124
Ko se sam brijem (I. Čargo)	32	Nebotičniki	196
Ljubezen (F. Isjagin)	16	Nekaj o hipnotizmu (Vl. Bartol) platnice — številka	5
Ljubezen v Pasteurjevem zavodu (Karo As)	54	O Alpah in alpinizmu (R. Ložar)	256
Mašenjki (B. Magajna)	221	O avtomobilu	182
Mis-manija (H. Smrekar)	150	O blodnjah sanjačev (B. Orel)	105
Moč reklame	192	Oči	35
Moj društveni tajnik (J. Oblak)	101	Od pare do luči (—č)	172
Morska deklica (J. Likovič)	237	O modernem pohištvu (F. B.)	155
Naš Hinko Smrekar (S. Hinkar)	251	O potovanju	265
Na teatralični fronti (J. Zuzulja)	148	Polet v vesoljstvo	243
Neznanka (J. P. Baljé)	58	Pustolovca Don Juan in Casanova (B. Orel)	378
Neznosni predmeti (Fayard-Vouk)	319	Sarajevci (B. Magajna)	427
Oktavo više	50, 88, 122, 164, 204, 240, 276, 310, 359, 382,	Slovenci na Poljskem (T. Debeljak)	428
Otekla lica (Vl. Bartol)	46	Slovenci v Parizu (D. Zelen)	426
Palko Petrence (F. Molnar)	72	Sodobno banditstvo	92
Pariz se smeje	16	Sodobni detektiv	420
Pesnikova izkušnja (Fr. Vodnik)	4	Sprehod po dnu morja	355
Podgrajska koza in Polnočni naj- denček (Fr. Ž.)	8	Stara zemlja — nova lepota	224
Princ Natahan	390	100 let franc. Alžira	242
Pristanek (S. Škerl)	326	Sveta Gora	166
Rdeči direktor (A. Nevjerov)	28	Svidenje z Britanijo	384
Solnce v avtomobilu (Vl. Bartol)	250	Šmarna gora	269
Srce pomladi (W. B. Jeats)	217	Upor Indije	159
Študent gre na počitnice	208	Volčiči pri Mozirju	360
Tako, sedaj prosim (Vane Berg)	38	Volk (V. Koprivnik)	406
Tigrovo oko (A. Mills)	418	Zwitter Zdravko	351
Tri sveče (N. O.)	363		
Zadnja karta (J. Galsworthy)	306	Likovna umetnost:	
Zakladi (Ig. Nikorowicz)	25	Apel podoba na ogled postavi	374
Človek, narava in tehnika:		Iz dela H. Smrekarja (R. L.)	251
Ali je pisava široka, ozka?	160	Iz razstave sodobne grafike	249
Ali kadite?	80	Maske	41
Bela lisa v atlantih	96	Moderni plakat	34
Beogradska trdnjava	376	Na Gospodov dan	117
Clemenceau	35	Ovitek Doma in sveta (R. L.)	343
Česa še ne veste?	29	Peter Kocjančič (R. L.)	324
Denar (B. Orel)	184	Rojstvo Gospodovo v umetnosti	402
Deset let velesojma	182	V stilu starih mojstrov	75
Dve lovski (J. Podregar)	295	Reprodukcije del umetnikov: Cu- derman 108; Čargo 32, 167, 288, 371; Dürer 118; van Dyk 375; Giotto 117; Hegedušič 249; Jakac 177, 284; Jakopič 167; Kocjančič 324; Košir 73; Kralj Fr. 208, 353; Layer 402; Maleš 34, 42, 249; Maulperstsch 117; Morazzone 117; Pajni- čeva 133; Pilon 34; Pirnat 371; Poussin 375; Pregljeva 249; Sirk 167; Smrekar 250; Sternen 34; Tura 118.	
Golnik v borbi proti jetiki	110	Slovenska knjiga:	
Gozdovniki	360	Če gledam izložbena okna	416
Higijenska razstava »Človek«	322	Knjiga (B. Orel)	341
In še to o pustu	42		
Izdajalske sanje (Vl. Bartol)	62		
Iščemo Atlantido!	421		
		Bajuk: Vodnik po pokopališčih 370; Bradač: Slovensko-nemški slovar 115; Cankar: Zbrani spisi 252, 417; Čehov: Anjuta 209; Danilo: Spomini 347; Ham- sun: Blagoslov zemlje 84; Kreft: Človek mrtvaških lobanj 115; Lokar: Ptičarji 311; Ljudska knjižnica 156; Magajna: Primorske novele 417; Pregelj: Izbrani spisi 115; Slovenska Matica 156; Scott: Ivanhoe 370; Šuklje: Iz mojih spominov 209; Veber: Filozofija 347; Vodnik Ba- diura 254.	
		Glasba:	
		Bravničar M. (S. Osterc)	245
		Gallus Jakob (S. Osterc)	9
		Volarič Hrabroslav	434
		Gledališče:	
		Balada o vojni in ljubezni	215
		Escudero in dunajski balet (B. F.)	204
		Gostovanja: Comedie Française 53; hudožestveniki 55; Nar. divadla 158; La Petite Scène 80; Sinja ptica 79.	
		Mariborsko gledališče (F. D.)	275
		Oberammergauske igre (Gregorin)	505
		O Mascotti (B. Kreft)	410
		O opereti	272
		Poličeva o opereti	275
		Pri režiserju Šestu (I. Čargo)	126
		Skrbinšek M. (J. Košuta)	127
		Z Lipahom (I. Čargo)	157
		Achard: Življenje je lepo 31; An- drejev: Mladoletje 372; Audran: Ma- scotte 409; Bellini: Norma 158; Bravni- čar: Polujšanje 202; Fall: Dolarska princesa 274; Křenek: Jonny svira 32; Maugham: Sveti plamen 250; Puccini La Bohème 408; Schiller: Don Carlos 31; Razbojnik 373; Shakespeare: Sen kres- ne noči 372; Sheriff: Konec poti 205; Strauss: Beneška noč 31, 274; Šafranek- Kavič: Hasanaginica 128; Snuderl: Pravi- ljica 372; Tolstoj: Vstajenje 14; Verdi: Moč usode 408; Wagner: Lohengrin 231; Walkira 78.	
		Film:	
		Asta Nielsen (B. Balazs)	386
		Dungern na Amaonki (Fischer)	385
		Filmska anketa	55, 414
		Graf. skica pisave Gish	179
		Intermezzo (I. Možuhin)	55
		Lilian Gish M. Malešu	179
		Na robu puščave	271
		Obešenjakova Tončka (R. Amuda)	272
		O zvočnem filmu	139
		Pomlad prihaja	93
		Tehnično o zvočnem filmu	232
		Turksib	213
		Ufa in zvočni film	233
		Za filmskimi kulisami	178
		Zvočni film	55
		Zvočni film (F. D.)	232
		Filmske slike 55, 93, 94, 140, 141, 178, 212, 213, 252, 271, 304, 379, 385, 386, 414 415	

Lutke:

Lyonska zabavnika pred jaslicami (B. Orel)	398
Lutke in lutkovne igre (B. Orel)	66
Lutkovna gledališča (B. Orel)	176
Senčnice (B. Orel)	141
Slovenska lutkovna gledališča	175

Fotoamater:

Fotografija (J. Skerlep)	12
Fotografiranje v pomladi (Fr. Krašovec)	102
Izrezek (Fr. Krašovec)	114
Kaj vidi kamera fotografa (J. Skerlep)	68, 214
Lepota prirode v fotografiji (J. Skerlep)	152
Ljubljana ponoči	11
Moja prva fotografija (A. J.)	430
O pokrajinski fotografiji (C. Švigelj)	58
Preprostosti motivi (Petelin)	258
Z aparatom v naravo (Fr. Krašovec)	389
Slike 6, 7, 11, 60, 71, 102, 112, 115, 114, 151, 191, 258, 336, 389, 412,	429
Sodelujoči amaterji: C. Böhm, J. Herfort, P. Kocjančič, Franc Krašovec, J. Laznik, I. Petelin, J. Skerlep, C. Švigelj, I. Zalaznik.	

Šport:

Boks kot šport	100
Borenje s hladnim orožjem	248
Iz prazgodovine nogometa (M. Celar)	425
Kdo je že skočil 1,95 m? (M. Celar)	354
Naši popularni igralci	228
Nogomet	228
O lahki atletiki	188
Plavalne in skakalne tekme v Lj.	315
Plavanje — najstarejši šport	264
Smučanje — najlepši šport	5
Trening za dobro smučanje	15
Veslaške in plavalne tekme na Bledu	315
Zimski šport	97
Zimski šport v Sloveniji	1
Športne slike 5, 6, 7, 15, 97, 100, 188, 190, 209, 227, 228, 248, 264, 286, 313, 354,	425

Moda:

Dolgi lasje? Še dolgo ne!	87
Iz zgodovine mode	131
Maske v predpustu (A. Hity)	45
Modni nasveti	195
Moška moda v karikaturi	380
Pomlad (A. Hity)	85
1929—30 (A. Hity)	85
Večerna obleka (A. Hity)	17
Modne slike 17, 18, 44, 85, 86, 132, 162, 194, 239, 278, 318, 350, 381,	436

Družabnost in ples:

Najnovejše plesne kreacije	19
O novem družabnem plesu (F. Bajd)	20
Plesalka Metoda Vidmar (F. Bajd)	369
Obraz sodobne žene	396
Sodobna žena	165

Portreti:

Adamič 345; Albrecht 345; Aleksander kralj 357; Baraga 358; Bartol 46, 348; Borko 345; Bravničar 245; Brenčič 275; Cankar Iz. 345; Cesar 127; Clemeceau 53; Cvejić polk. 358; Cuderman 348; Čehov 209; Čop 346; Danilo 347; Debeljak Tine 348; Dolinar A. 125; Lojze 348; Erjavec 346; Finžgar 345; Gallus 9; Galsworthy 308; Gestrin 346; Glaser 346; Globočnik 348; Golija 345; Govekar 370; Hamsun 84; Jakac 285; Jakopič 345; Jalen 345; Jarc 345, 347; Jeglič škof 147, 355; Kapus 348; Klemenčič 176; Klopčič 348; Koblar 124, 345; Kogoj 348; Kos Tine 348; Koseski 346; Kosovel 345; Kozak Ferdo 345; Juš 345; Kozina 99; Kralj Franc 348; Mara in Tone 345; Kreft 14, 348; Kresal 348; Kuret 125; Lah 370; Lajovic 345; Lampe 346; Magajna 221, 348; Mal 345; Maleš 348; Mann Th. 56; Marolt 348; Matičič 345; Medved 346; Mežan 348; Milčinski 125; Molek 340; Mrzel 347; Oevirk 348; Orel 341; Osana 124; Pajničeva 135; Pavlovec 348; Perušek 284; Peterlin 348; Pirnat 345; Podbevšek 348; Polič 345; Pregelj 345; Premrl 345; Prijatelj 345; Scott 370; Serajnik 348; Skrbinšek 127; Smrekar 251; Stelè 345; Stiplovšek 348; Šest 126, 345; Škerl 226; Šuklje 209; Tratnik 348; Trdina 346; Turk 416; Ukmar 348; Vavpotiča 348; Veber 347; Velikonja 345; Vidmar Ciril 348; Drago in Nande 348; Jože 345; Vlček 426; Vodnik Anton 345; France 4, 348; Vodopivec 209; Volarič 454; Vurnik 345; Wisiakova 426; Zor 124; Zorman Janez 345; Jože 403; Zupan 345; Zwitter 351; Žagar 348; Živković 405; Zupančič 345.
--

Razne slike:

Auto klub	187
Doma	340, 364, 406
Evharistični kongres	302
Gasilski kongres	301
Gostovanje drame na jugu	262, 315
Hočemo novo Ljubljano	198
Iz ameriške Slovenije	85
Igralski kongres	281
Iz Rogaške Slatine	355, 412
Iz vsega sveta 26, 64, 90, 120, 170, 210, 246, 282, 320, 356, 392,	452
Jesenski velesejem	299
Kako si služi umetnik kruh	29
Kongres lutkarjev	303
Lepi rože	383
Lovske slike	290, 295, 296

Ljubljana	153
Manevri ob Dravi	388
Marija v nebo vzeta	303
Mesto bodočnosti	195
Misijonska razstava v Ljubljani	358
Most v Radgoni	48
Most v Zidanem mostu	145
Na grobovih	362
Na morju	146, 328
Na motornih kolesih	186
Naši otroci 45, 98, 116, 174, 207, 254, 279, 317, 352, 368,	424
Nova zastava 40. pp.	338
Odkritje spomenika Cankarju	309
80 letnica škofa Jegliča	147
Planinske slike 151, 255, 258,	259
25 let gimnazije v Št. Vidu	359
Poletje	222, 223, 263, 312, 332
Potovanje	260, 261
Pozdrav »Ilustraciji« 10, 49, 82, 129, 150, 206, 226, 270, 316, 349, 364,	425
Proslava Masaryka	91
Pust	37, 40, 74, 91
Razstave	167, 281
Sarajevo	154
Slovenska pesem na zapadu	14
Stanovanjska kultura	136, 137
600 letnica Kočevja	500
Vsesokolski zlet v Beogradu	266
Z Jadrana	329

Razno:

Dve, tri ugankarjem (J. Ložar)	12, 76, 168, 252, 323, 394
Filatelija	50, 95, 169
Grafološki kotiček 16, 95, 161, 179, 216, 237, 281, 351,	415
Mladi risarji	28, 67, 161, 180
Uganke	15, 169, 405
Za kratek čas 2, 25, 26, 35, 123, 149, 152, 161, 204,	405

Naslovne slike na ovitkih:

I. O. Globočnik: Smuka, (akvarel.)
II. N. Pirnat: Žalostni pierrot, (kreda).
III. L. Kavčič: Deklica, (kreda).
IV. P. Kocjančič: Velika noč, (akvarel).
V. E. Justin: Pomladna alegorija, (barvana risba).
VI. M. Maleš: Na deželi, (akvarel).
VII. P. Kocjančič: Ob Jadranu, (akvarel).
VIII. P. Kocjančič: Na planine, (pastel).
IX. E. Šajn: Lovsko tihožitje, (akvarel).
X. A. Sirk: Stara jadra, (akvarel).
XI. E. Šajn: Vseh mrtvih dan, (akvarel).
XII. Fr. Stiplovšek: Pozimi, (pastel).
Ilustratorji »Ilustracije« v II. letniku: Cuderman, Čargo, Globočnik, Kavčič, Maleš, Sirk, Smrekar, Švigelj.
Fotografa »Ilustracije«: Marjan Pfeifer in Franc Raznožnik.

ština plačana v gotovini.

1.

III

ILUSTRACIJA

*Bodi lepa
s pomočjo Elide!*

Elida v snegu!

Kdor stalno neguje svojo polt s čudovito učinkujočimi Elida-kremami, se more brez skrbi podati v vsako vreme. Toda ne pozabite – da morate uporabljati dve kremi, – Elida-Coldcream čisti in čuva Vašo polt preko noči, Elida Creme de chaque heure varuje in čisti kožo, se ne sveti, ni mastna, ni lepljiva, a učinkuje vedno, ona je tajnost mnogo občudovane polti.

ELIDA KREME

ILUSTRACIJA

ŠTEV. 1. + 1930 + LETO II.

NAROČNINA € LETNO 12 ŠTEVILK 100 DIN € POLLETNO 6 ŠTEVILK 55 DIN € POSAMEZNE ŠTEVILKE PO 10 DIN
INOZEMSTVO LETNO 120 DIN € AMERIKA 3 DOL. € LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6 € TELEF. 2549 € ČEK. RAČ. 12.587

VSEBINA:

Zimski šport v Sloveniji	1	Grafološki kotiček	16
Na Aleksandrovi cesti (K. Jakob)	2	Večerna obleka (Albina H.-Zadnekova)	17
»Ilustracija«	3	Iz naših modnih ateljejev	18
Pesnikova izkušnja (Fr. Vodnik, ilustr. Čargo)	4	Najnovjše plesne kreacije	19
Najlepši šport	5	O novem družabnem plesu (Fr. Bajd)	20
Zima pri nas	6	Tako se ne kartá pri poštenih ljudeh!	22
Za zimski šport	7	Med cigaretami, cigarami in tobakom	25
Podgrajska koza (Fr. Ž., ilustr. Smrekar)	8	Zakladi (Ign. Nikorowicz)	25
Gallus-Petelin (Slavko Osterc)	9	Iz vsega sveta	26, 27
Pozdrav »Ilustraciji«	10	Rdeči direktor (Aleks. Nevjerov)	28
Fotoamater: Ljubljana ponoči (I. Zalaznik)	11	Česa še ne veste?	29
Fotografija (Janko Skerlep)	12	Kako mora v naših časih umetnik služiti kruh	29
Dve, tri ugankarjem na pot (Janez Ložar)	12	Filatelija (Ljublj. kamnotisk)	30
Nagradna uganka (Janez Ložar)	13	Novitete drž. gledališč v Ljubljani	31
Slovenska pesem v tujini	14	Ko se sam brijem (Ivan Čargo)	32
Tolstoj: Vstajenje	14	Clemenceau	35
Trening za dobro smučanje	15	Moderni plakat za razstave slov. slikarstva	34
Zimske igre akademikov v Davosu	15	Oči	35
Pariz se smeje	16		
Ljubezen (Fedor Isjagin)	16		

Naslovna slika na ovitku:
Olaf Globočnik, Smuka (akvarel).

Zimski šport v Sloveniji,

ki se je bil zlasti po vojni in še posebej v zadnjih dveh letih tako sijajno razvil in razširil med najširše plasti ljudstva, je dobil

v naši Gorenjski

svoje naravno središče.

Izmed treh najvažnejših zimsko-športnih postojank: Bleda, Bohinja in Kranjske gore — pripada brez dvoma

Bledu prvo mesto.

Blejsko jezero — žal, letos nikakor noče zamrzniti — in vsa bližnja in daljna okolica (Mrzli studenec, Pokljuka), zlasti pa razmeroma dobre

prometne zveze z Ljubljano

in drugimi kraji — vse to daje zimskim športnikom najlepšo priliko za izživljanje svojih športnih hotenj in sposobnosti na Bledu in v okolici.

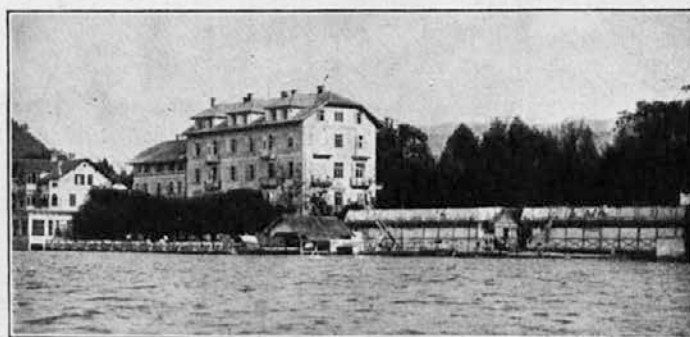
Res da je bil Bled do zadnjega časa znan le kot poletno letovišče, toda zdaj se vse bolj izpopolnjuje, preurejuje in pripravlja tudi kot postojanka za zimsko sezono. Kurjenih sob je razmeroma že dovolj na razpolago, tudi drugi potrebni pogoji so večinoma dani.

Hotel Petran

je znana hiša na Bledu. V poletnih sezonskih mesecih ima svoje stalne goste z vseh delov sveta. Tu je zbirališče najizbranejše družbe, ki dobiva prostora v okusno urejenih dvoranah, na prostorni verandi ob jezeru ter v senci koštanjev na lepem restavracijskem vrtu, odkoder se proži diven razgled na valujoče jezero, na otok s cerkvico ter na solčne gorske vrhove Karavank v ozadju.

Petranov obrežni hotel ima za goste na razpolago dvoje lastnih tenis igrišč, krasno jezersko in solčno kopalnico, množino športnih čolnov, prostorno garažo in vsak čas na razpolago hotelski avtotaksi. Gostom je tudi dana možnost lova na srne in na gamse.

Radi svoje solidne postrežbe in sijajne postojanke je bil hotel zadnja leta stalno prenapolnjen, zato ga le lastnik

Mihael Černe lani za eno nadstropje dvignil in tako povečal število razpoložljivih sob na 60. Samo

kurljivih sob

je na razpolago 14 s skupno 28 posteljami. Na ta način je bil hotel Petran prvi, ki se je na Bledu jel resno zanimati za razvoj in bodočnost zimskih športov v Sloveniji, zlasti na Bledu. Radi tega je Petranova hiša tudi v zimskih mesecih stalno obiskovana; postala je nekakšno središče in zbirališče slovenskih smučarjev, sankarjev in drsalcev.

Zimska sezona vlada na Bledu v decembru, januarju in februarju. Lani je bilo v teh mesecih na Bledu več smuških tekmovanj in drugih zimsko-športnih prireditev. Tudi letos so agilni Blejci že vse potrebno pripravili za takšne in podobne prireditve — ampak, če le bo . . . Namreč sneg! Noče in noče, dasi ga smučarji na vso moč prosijo in želijo. Brez zadostnega snega pa se tudi najboljši smučar ne more in ne zna uspešno uveljaviti, kakopak! Zatorej je le od snega in od vremena sploh odvisno, v kakšnem obsegu, kdaj in če se bodo sploh mogle letos na Bledu izvesti kakšne zimsko-športne prireditve.

Smuk!

I. Danes je sobota — poizkusiva!

II. Glej, glej — tam prihajata dve!

III. Jože, prosim te, ti začni! Ah, dragi moj, jaz ne bom vedno prvi

IV. Začela se je prav napeta in resna stvar

V. Jože in Tine sta že najsrečnejša človeka na svetu

VI. Križ božji — samo za mano, veš niti pare nimam — oh, saj tudi jaz ne

Vsakemu radioamaterju je potreben tednik

Radio - Ljubljana

edini slovenski strokovni list za radiofonijo. - Prinaša podroben program domače in 25 inozemskih postaj, v sliki in besedi poroča o delu slovenske in drugih postaj, o novostih v radijski tehniki itd.

Sporočite nam svoj naslov, da Vam pošljemo list na ogled

Radio-Ljubljana, Miklošičeva c. 5

Poroka v kraljevski hiši. 8. januarja se je vršila v Rimu poroka italij. prestolonaslednika Umberta z belgijsko princeso Marijo José. — Ta spominska kolajna je izdelek belgijskega skulpterja Devressa

Pp.

Srečno novo leto vsem naročnikom in prijateljem »Ilustracije«!
 Agitirajte za »Ilustracijo« in pridobivajte ji novih naročnikov!

Pesnikova izkušnja

France Vodnik

Ilustriral Ivan Čargo

France Vodnik

Ko se je dopolnil čas in je bila zvrhana mera njegovih težav, je odšel s povešeno glavo, da si poišče kraj, kjer bi se obesil. Spomnil se je, da raste sredi položnega pobočja, obdanega od črne goščave, samotno rogovilasto drevo, ki je bilo mnogo bolj podobno vislicam kot padrevu. »Ako kdaj obupam nad življenjem in ljudmi, bom visel na eni izmed teh le rogovilastih vej,« si je govoril vedno, kadarkoli je v mesečni noči šel tam mimo. Izbral si je najdebelejšo vejo, ob močni grči si je pritrdil zanko. Iz cerkvenega zvonika na Rožniku se

je takrat oglasila ura, ki je bila tri. — A preden je stopil na svoj zadnji tron, kamor se je bil povišal sam, zvest notranjemu zvanju, ki mu ni dovoljevalo kompromisov s tem, kar mu je ponujalo umazano življenje, je takole nagovoril vse speče in bdeče prebivalce mesta Ljubljane, kjer je tudi sam živel:

»Najprej tebi čast in slava, mesto-srce, od nikogar ljubljeno. Ljubljana, ti bela Ljubljana! Tako si lepa kakor školjka na morskem dnu, kakor razodete deviške prsi, a tudi tako sramežljiva in skromna kakor putka. Naj ti povem: smela bi biti malo bolj samozavestna in prešerna — saj je toliko petelizov¹ v tvoji sredi, na teh tradicijam zvestih tleh. Čuj me, Ljubljana, ti belo mesto: jaz te ljubim. glej, a tvoji ne vredni otroci te ...

To ste vi — prebivalci belega mesta Ljubljane. Pozdravljeni bodite ob poslednji uri, ki je vendarle šele začetek moje slave. Obesim se samo zato, da sebe poveljam in vas osramotim. Pozdravljam vas, a le zato, da zveste, kako vas zanima iz vsega svojega globokega srca.

Holadri! Nočem vam zamolčati skritih misli, ki so vas sovražile. Priznam, iskal sem dinamita, da vas požinem v

... raste samotno rogovilasto drevo ...

zrak vse po vrsti, brez izjeme. Zakaj: vse ali nič — je bilo moje geslo od začetka. A vendar vas imam rad, saj ste moji rojaki, jaz pa se tudi tolažim s tem, da mi niste prav nič podobni. Škoda le, da niste prišli k mojemu slavu, ker ste tako opeharjeni za prizor, ki bi vas nedvomno osrečil. Smrt Lumpacija Vagabunda, bi rekli vi, jaz pravim Triumf Človeka. Hotel sem vam storiti to uslugo, a mi tega ni bilo mogoče storiti, ker slovenski slikarji prav te dni iz ne vem kakšnega navdušenja oziroma principa pičejo (slikarji nastopajo vedno kot »generacija«) in mi nihče ni mogel, se pravi ni bil v stanju napraviti reklamnih plakatov. Tako pa je zdaj že prepozno — še enkrat pozdravljeno, belo mesto, vse tvoje putke puraste in petelini pustati!

(Ni vedel, ali se mu je samo zdelo, ali pa je bilo vse zares. Tam spodaj v dolini nekje je zagledal ogromno množico ...)

Hudiči, ki so stali v sklenjenem krogu okoli njega, so se pri teh besedah zakrohotali s tako divjo močjo, da so se jim repi vili do zvezd, a trebuh so se jim tako neznanško širili, da bi bili mogli izpodrinuti Ljubljano z njenega zgodovinskega stališča. Čeprav je bil to prizor za bogove, se je vendarle, ne da bi skušal čim najdalje uživati ob njem, hipoma oberoč oprijel za rogovilo in pomolil glavo skozi okno, ki drži na oni svet, kar pomeni zanko.

Ko pa je visel med zemljo in drevesom in je že vse izginjalo iz njegove zavesti, je pristopil k njemu hudič, da bi ga izkušal.

»Tepec!« je pričel in njemu se je še enkrat zameglilo pred očmi, ker se je nenadoma spomnil svojega nedosežnega pričakovanja. Sam pri sebi je pomislil: »Ali naj bo tole sprejem?«

»Tepec!« je ponovil hudič in nadaljeval: »Si mislil, kaj ne, da boš tudi tukaj gospodoval s svojo spočitno voljo in po njej plesal, kakor tam? No, zdaj vidiš sam, da si se zelo zelo zmotil.«

Poet je trdovratno molčal, hudič pa je besedičil:

»Tukaj, veš, ne sprejemamo ljudi tvoje sorte. Kdor je nezadovoljen z življenjem, ker se mu ne zdi zadosti dobro in lepo in ga zavrže, ker misli, da je preumazano in se obsodi v smrt, zvest notranjemu ukazu, ki mu je velem iskati daljno luč resnice — ta ne more priti v pekel. Zakaj celo peklenski ogenj bi zatemnil ob sijaju luči, ki jo nosi tak človek v svojem srcu — in bi izgubil s tem svojo moč. Pomisli, kam bi dajali resnične, zaslužene grešnike, če bi prenehala moč pekla! K Bogu v nebesa najbrže tudi ne prideš nikoli, ker si obupal nad življenjem in mogoče celo nad milostjo, ker si si izbral najkrajšo pot na oni svet, kakor pravite na zemlji. Svēt ti dam, a ti ga upoštevaj. Vrni se na zemljo in živi, kakor vsi drugi, po ukazu dneva, potrebe in koristi. Izpolniti pa moraš edini pogoj, in ta je: odreči se svojemu zanesenjaškemu geslu »vse ali nič«, potem boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji. Pojdi tja in ubogaj me.«

Nato je pomolčal za hip. Njegove črne oči so se lokavo nasmihale.

»Apaga satanas — poberi se, hudič!« je zavpil poet z močnim glasom. Hudič pa je med smehom nadaljeval:

»Ne misli, da me ustrašiš. Poznam ljudi tvoje sorte in vem, da so trmasti in svojeglavi. Slednji dan jih devlje življenje na natezalnico, a oni kriče uporno: »Vse ali nič!« Srečo pehajo od sebe, a tožijo o usodi, krivici in trpljenju. Med nebom in zemljo visite, ker ste pozabili, da je treba živeti na zemlji. Zato sem ti dejal v začetku: tepec!«

Ker mu ni ničesar odgovoril, je hudič povzel znova:

»Glej, ako se vrneš in ubogaš moj nasvet, se ti bo dobro godilo na svetu in tvoje življenje bo z rožicami posuto. Izpolnile se ti bodo vse želje, velike in male. A vrhu vsega boš poplačan s tem, da postane izvoljenka tvojega srca tvoja sladka last. Kajti kakor prerojen se povrneš, ko se odpoveš zmotnjavi in boš ves po njenem srcu in pogledu. Ne zavrzi sreče, ki se ti ponuja po moji modrosti in milosti. Pohiti k njej, ki ti radostno proži bele roke v objem!«

Hudič je izginil, a namesto njega se je prikazala njegovim očem podoba nje, ki je umiral za njo tako dolgo brez upa zmage. Prijazno se mu je nasmihala, kakor da nikoli ni bilo drugače. Hotel je k nji, ali pod nogami mu je zmanjkalo trdnih tal in na vratu je začutil zanko, ostro zadrženo. Poln obupnega strahu je poklical hudiča, ki je bil izginil:

»Odreži mi zanko! Reši me!«

V hipu je bil njem, z eno roko je prijel njegovo v zraku se zibajoče telo, z drugo je odrezal vrh. Nato ga je položil na tla.

¹ Pisatelj je brzkone hotel napisati petelinov. Pa kaj — ko se mu ne sme popraviti.

V hipu je bil pri njem, z eno roko je prijel njegovo v zraku se zibajoče telo, z drugo je odrezal vrv

Zdelo se mu je, da se niža na zračnem podstavku, tako nalahko se je bližal zemlji. Ko pa je začutil trda tla pod seboj, je odprl oči in se začudil. Hudič je bil izginil, kot da ga nikjer in nikdar ni bilo, tudi zanke ni bilo več na drevesu. Vstal je in se napotil proti mestu, ki je v lahkih obrisih vstajalo iz mraka. Sence predmetov so se plašno umikale prihajajočemu dnevu in njegovi svetlobi.

*

Kako nenavadno in svečano je sijala tisto jutro Ljubljana, vsa je bila v solncu, v cvetju, v razpoloženju.

Tisto jutro so pesnika vsi poznali. Pozdravljali so ga, pristopali so k njemu in mu vzklikali:

»Izgubljeni sin se je povrnil. Zdravo, živio!«

Spet drugi so mu govorili:

»Pozdravljen, brat med brati, enak med enakimi!«

In sprejeli so ga stari prijatelji z godbo in pesmijo in napili so mu z vinom.

»Kaj bi se kislo držali!«

In deklie, deklie, koliko jih je bilo, lepih, prelepih, steple bi se bile zanj. Le ene ni bilo med njimi, najlepše, nevestice njegove bele, sanjane.

Hudič je lagal!

A bilo je preveč solnca, preveč cvetja, preveč razpoloženja.

Le rahlo je nekje, tam za daljavami, daljavami srca zaskalelo, začutil je oster trn, pod njim drobno kapljico gorke krvi...

Pa kdo bi se sredi veselih prijateljev in prijateljic menil za vse te pozabljene spominčke...

In vsak večer — tu ali tam, kjerkoli, povsod je dom, povsod je lepo, kjer se vince rumeno dobi — in vsak večer se veselijo. Pri tem pa obhajajo spomin na našega pesnika-prvaka, velikega Prešerna. Pijejo in pojejo vsak večer, aj pojejo:

»Čaka te velika sreča,
ti Ljubljana spačena!
Ti kasarna boš hudiča,
Satana peklenskega.

Prvi sedež boš...«

Smučanje — najlepši zimski šport

Ko prične pritiskati mraz in pobeli prvi sneg vrhove naših planin, zavlada v vrstah vseh zimskih športnikov veliko veselje. V vsaki hiši se pripravljajo za drsanje, sankanje in smučanje. Vrše se velike priprave, sestavljajo se »budgeti« za zimo; kajti čeprav imamo v neposredni bližini priložnost, da bi gojili zimski šport, so le redki dnevi, v katerih bi se lahko drsal ali smučal v okolici Ljubljane. Sama narava te vabi iz nizkih ravnin v visocje gore. Ni še prilik, da bi smučar sedel na električno in se zapeljal v Kranjsko goro ali pa v Kamnik za majhen denar, kakor je to na Tirolskem, v Švici itd.

Vsem panogam zimskega športa prednjači smučanje. Zakaj? Vsi zimski športi so vezani na omejen prostor, le smučarju je pot odprta tako v dolino kakor tudi v višino, tik v naročje gorskih velikánov. Tudi je smučanje eden najstarejših športov vobče. Smučke niso orodje, ki bi ga iznašla bistra glava trgovca, pač pa jih je iznašel človek v boju z naravo. Stoletja so izpopolnjevala to orodje, ki je bilo potrebno prebivalcem severa za lov. Smučar je ponosen na deske, katerim se ima zahvaliti za toliko lepote in veselja; te deske imajo največ zaslug, da so zamogli osvojiti najskrivnejše točke naše zemlje — severni in južni tečaj.

Živimo v krajih, kjer zlasti v zimskem času pogrešamo vse poživljajočih solčnih žarkov. Ta zimska megla, ki brani solncu dostop do nas, je tudi eden povodov, da se smučarji tako oklepajo svojega športa. S smučkami pre-magaš v užitka polnem gibanju zimsko meglo. Tisoč novih lepôt, od najdrobnejših snežnih kristalov do najmogočnejših čudežev zimske narave, vse to vidi smučar na svojem potu, ki ga tvori najmehkejša preproga, ki jo je dala sama narava.

Ko drsi smučar po tej mehki preprogi, ne vdihava dušecnega zraka, na katerega je navezan športnik v nižavi, pač pa se mu pljuča širijo in polnijo s čistim planinskim zrakom. Čudovito vsestranski je smučki šport. Glavni užitek športnika je tekmovalje, in tako tekmovalje ima smučar na vsakem izletu. To tekmovalje se vrši s samo naravo in je zato toliko zanimivejše. Vsak korak je tekma z naravo, ki ji dostikrat podležeš.

Radi tega nudi že navadno zabavno smučanje užitek napetega tekmovalja. Zato je tudi docela upravičen izrek Nansena, ki je imenoval smučanje — kralja vseh športov.

Levo:
Razor
v Trenti
pozimi
Foto Janez

Desno:
Nasmučeh
v Podutiku
pri
Ljubljani
Foto
Ante Kornič

Zimska študija v Tivoliju

Foto Fr. Krašovec

Snežni vihar (Sedmera jezera)

Foto Cveto Švigelj

Za zimski šport

Kaj je še treba športnikom poleg drsalk, smučí in dobre volje za zimski šport? - Lepo in primerno opremo, da ne zebe in da se lepó poda

Levo:

Lep žemper s čepico za drsalni šport

Desno:

Lep športni žemper

Feldscharek,
Wien

»Podgrajska koza« in »Polnočni najdenček«

Fr. Ž. Ilustriral Hinko Smrekar

Ne vem, kje so bile natisnjene prebridke besede o našem lepem slovstvu, da ga ni več, in smo brez njega. Te besede so jako porazne.

Lepega slovstva osebno ne čitam več: ne dopuščajo mi ga razmere. Te razmere so deloma gmotnega značaja. deloma tiče v duhovnosti čtiva in je sploh izjavila moja žena, da ni neumna in da mi ne bo vsak večer knjig pobirala iznad nosa in za menoj ugašala luči, in ako menim smrčati, da naj smrčim brez knjige in brez luči.

Skratka, sedanjega lepega slovstva ne poznam v oni zanesljivi meri, da bi mogel priseči, kako je z njim in ali mu res je prede smrtina kosa.

Pač pa sem, kakor rečeno, to reč nekod bral, nemara je bila zapisana v kaki kritiki. Kritike še čitam. Kritike niso zoper moje razmere, nego so poceni in so dosti krajše in sploh manj nevarne, glede luči in smrčanja.

Pa je pretresljivi konec našega lepega slovstva jako vreden obžalovanja z ozirom na našo kulturo in tiskarne in knjigoveze in ugled v zunanjem svetu in ne vem, kaj bi rekel drugega, nego da je to naravnost tegoba.

In je edino, kar more tej tegobi služiti v tolažbo, to, da na drugo plat prav razveseljivo uspeva vsaj kritika in se bolj in bolj širi in redi in obeta še marsikaj, in ni neupravičen up, da bo kritika morebiti tisto, kar bo stopilo na mesto, ki ga je dosedaj zavzemalo lepo slovstvo.

Zdi se mi, da tudi drugo čitajoče občinstvo ni hrez gmotnih in duhovnih razmer in rajši čita kratke kritike, kakor zamudno lepo slovstvo. In še se mi zdi: tudi peresa, ki so dosedaj orala polje lepega slovstva, zapuščajo to polje in se selijo h kritiki in bodo rajši orala kritiko, kajti je dosti priporočljiveje in manj zamudno kritizirati, kakor pisati sam; in še si pišoč lepo slovstvo pero samo plete bič — mar zato, da ga bo žalibog nad njim vihtela kritika? Tudi peresa tako rekoč niso padla na glavo!

Pa je po resnem preudarka sklenilo tudi moje pero, da bo odslej rajši pisalo kritike. In je sedlo in resnično tako storilo in lahko namignem, da so kritike izpod mojega peresa popolnoma samostojne, izvirne in pisane na dosti drugače, kakor peresu iz globine njegove duše.

Ne rečem, da se tudi drugim cenjenim persom iz jako uglednega stanu kritikov ne pripeti včas, da napišejo kri-

tiko o knjigi in niso knjige niti prerezala in je potem knjiga naprodaj v starini neprerezana po jako zmerni ceni. Toda se jim to pripeti le včas.

Kar se pa tiče moje osebe, ima moja oseba glede kritike svoja načela in nazore. Moja oseba je načelnega nazora, da je tudi kritika umetnost in da je vsaka umetnost le zaradi umetnosti in da je tudi kritika le zaradi kritike in ne sme biti ovirana po kakršnih koli ozirih in knjigah in predmetih. In sploh, kakor rečeno, kritika gre tudi hitreje izpod rok, ako ni takih ozirov.

Pa sem zadnjič spisal prvi dve kritiki in ni uredništvo niti vprašalo, nego mi je dalo predjem in jih natisnilo. Glasili sta se takole:

»Podgrajska koza.« Povest. Spisala Jožica Facanetelj.

Kdor bi sklepal iz naslova, da nam podaja čislana pisateljica svoj lastni življenjepiš, se kruto moti. Nego gre za resnično štirinožno kozo. Poglavlja se glase: Sestanek. — Grajski strah. — Pastirica Majdalena. — V brlogu. — Napad. — Križem po svetu. — Tajinstveni sledovi. — Zlobna zavist. — Telepatična koza. — V smrtni nevarnosti. — Rogati rešitelj. — Grof in pastirica. — Poroka v gradu.

Za taka poglavja dandanes ni več prostora v omikani družbi. Pisateljica očitno ne loči kiča od šunda, pa je napisala oboje. To je preveč. Ako hoče poslušati naš svet, ji svetujemo, naj si obriše nos v svoj priimek — koristno in uspešno bo to delo! Naj pa ona in njena koza ne iztezata vrata po brstju pisateljskega lavorja!

Naša kritika se namenoma ogiba tršim besedam in ne gre brez rokavic v boj, zlasti ne zoper dame. Toda, če bo čislana koza le prenadležno silila v literarni zelnik, znamo pisati tudi z gorjačo. To smo dolžni kulturnim našim svetinjam. Pa brez zamere!

»Najdenec o polnoči.« Narodna igra s petjem v sedmih dejanjih. Spisal M. O. Kdove.

Pisatelj se skriva. Junaško to ni, toda previdno. Take igre so žalitev našega kulturnega življenja in kdo ve, kaj bi doživel Kdove, ako se z razžaljenim kulturnim življenjem zvečer srečata v samotni ulici.

Osladno lažnivost igre zadostno označuje že naslov; kako naj bo najdenec o polnoči, ko nadušljiva igra v najboljšem primeru izdihne že pred pol deseto uro! Najdenci so sploh nemoralen pojav, a so našim itak preobremenjenim občinom tudi v težko gmotno nadlego. Ni nikake potrebe, da se ta nadlega širi še z odra. S higijeničnega stališča je takisto najodločneje obsojati cigane, ki s svojo nesnago zasmrajajo igro od konca do kraja. Take igre spadajo v razkuževalnico, pa ne na oder. S takimi igrami si gledališka umetnost ne bo pridobivala simpatij v krogih davočplavalcev.

Igra je seveda usmerjena na najprimitivnejše instinkte občinstva: na njegov jok in smeh. Občinstvo pa ne poseča Talijinega hrama zato, da bi se jokalo in smejalo, nego zaradi kulture in višjega duhovnega življenja in narodne zavednosti!

Pisatelj je na krivi poti, ako si obeta, da mu bo igro povohal tudi le pes. —

Taki sta bili moji prvi dve kritiki. Za začetek, mislim, da nista preslabi, in sta, mislim, tudi zaslužni ne le, kar se tiče petdeset par za vrsto, nego tudi z ozirom na narodno vzgojo in duhovne vrednote in resnični napredek in kulturo vobče.

Pa sem se usedel, da napišem pet novih črnih, ta črnila naj bi bila še imenitnejša kakor prvi dve. Slikarji slikajo »olja«, pisatelji pa pišejo »črnila« — to besedo sem iznašel jaz.

Kar dobim od uredništva žurno pisanje. »Holaj,« sem si dejal, »kje pa gori? Pa ne da bodo zahtevali, da jim vrnem dva dinarja petdeset, kolikor so mi preveč odšteli predjema, Calukafri umazani!«

Toda ni bilo nič takega, nego mi je uredništvo najprej iskreno čestitalo na kritikah, ki da sta vzbudili splošno pozornost.

Kar pa je potem stalo v pismu, sicer tudi ni bilo zoper čast nikakor ne, toda me je kolikor toliko presenetilo. In sem sedaj v zadregi. Uredništvo mi namreč piše:

»Prosimo, sporočite nam takoj, kateri vrag je založil tisti dve knjigi in kje se dobita. Tekom petih dni se nam je na Vašo kritiko odzvalo že pet in sedemdeset odrov, vsi bi radi uprizorili onega »Pankrta o polnoči« in žele vsak po pet do osem izvodov. Nekateri so kar osebno prišli, vsem se zelo mudi in se pritožujejo, da ga nimajo v nobeni knjigarni. »Podgrajsko kozo« pa zahtevajo knjigarne, trafikanti, kolporterji vsi brez izjeme in prihajajo nad nas kar z nahrbtniki in vozički. Tolikšnega zanimanja še ni

bilo za slovensko knjigo in bo založnik, ta lopov, napravil nezaslišano kupčijo. Ali se ne bi dela kupiti od pisatelja pravica za drugo izdajo? — Sicer pa, gospodine, z Vami smo imeli že raznovrstne in jako čudne izkušnje. Kaj, ako se niste morebiti — rahlo rečeno — zmotili in knjigi sploh nista izšli? Nego sta izšli le Vaši kritiki? Skoraj se bojimo, da je tako. Pa nič ne de! Toda zahtevamo, gospodine, da k svojima kritikama nemudoma spišete še knjigi. Brez pardona! V listu pa objavimo vest, da sta knjigi razprodani in da je druga izdaja že v tisku in izide bližnji teden. Takoj ju spišite — brez izgovorov. Knjigi založimo mi in plačamo vrsto po pet in petdeset par.«

Zdaj sem spričo nepričakovanega zanimanja našega občinstva za lepo knjigo nekoliko v zadregi. Dve knjigi spisati v enem tednu, je preveč, zlasti, ko sploh ne želim več pisati knjig in lepega slovtva, ampak sem se posvetil le kritiki.

Pa se obračam tem potom na književna peresa, katera bi hotela in bi po navodilih v obeh mojih kritikah spisala prvo ali drugo knjigo. Spričo nepričakovanega zanimanja našega občinstva za lepo knjigo, je todelo velezasluzno, po petdeset par za vrsto; pet par naj bi pa meni ostalo za provizijo!

Ivan Čargo: Vinjeta

Spasite Vaš ukras
Vašo kosu novom
pronadenom
francuskom
pomadam

Michel'

Obustavi opadanje
i sedenje kose

Izleči kosno tkivo;
odstrani perut i sve boljke, od kojih kosa opada i sedi

Depo za Jugoslaviju: Beograd, Vasina ul. 8, II. sprat,
prodaje i apoteka Delini, Knez Mihailova ul. br. 1

Jakob Gallus

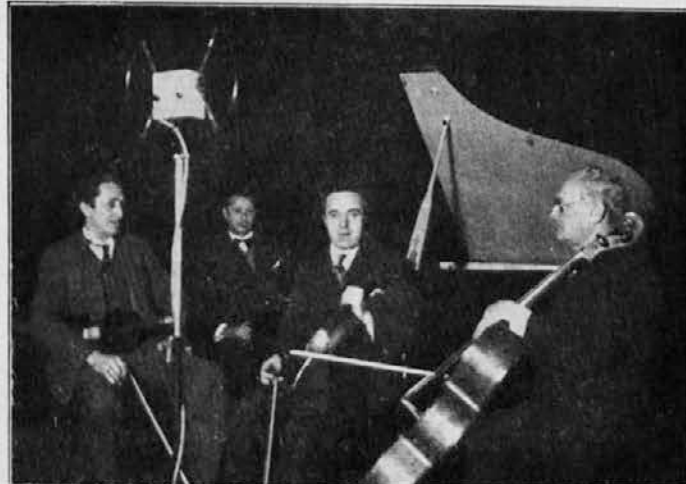
Slavko Osterc

Naš rojak Jakob Gallus je bil eden najslavnejših vrstnikov Palestrine. Nemci ga celo nazivajo svojega Palestrino. Znan je tudi pod imeni Hand'l, Händ'l in Petelin. Rojen je bil l. 1550, umrl je leta 1591. Večino svojega življenja

je bil na Češkem, tako kot kapelnik olomuškega škofa, pozneje cesarski kapelnik v Pragi in nazadnje kantor v cerkvi sv. Janeza v Pragi. Tam je bil že tedaj nekak center muzikalne elite in kulture sploh, kar je velika zasluga umetnost ljubečega cesarja Rudolfa II., ki je v Pragi rezidiriral.

Gallusovi slavni vrstniki so bili že imenovani Palestrina, nadalje Vittoria, Orlando Lasso in Nemeč Hasler. Struja je slovela pod imenom rimska šola, nje vrhunec je bil Palestrina. Dosegla je dovršenost v cerkvenem slogu, njene tehnične discipline v kontrapunktu in v vseh polifonih vokalnih formah so vzorne. Na pridobitve Palestrinovega sloga so zidali Nemci svojo slavno »staroklasiko« ali »predklasiko«, ki je dosegla višek izraza in tehnike pri I. S. Bachu in Händel-u. Poslednjega ne smemo istovetiti z našim Gallusom. V dobo rimske šole je pala revizija gregorijanskih spevov, ki pa ni rodila zaželenega sadu. — Bajje je bil Palestrina s svojimi vrstniki preveč »posveten«. Tudi doba početkov tiskanja not se pojavlja v omenjeni dobi.

Rimska šola, seveda tudi Gallus, nam je zapustila nebroj globokih, pestrih, tehnično popolnih in v formi dovršenih cerkvenih in posvetnih skladb. Skoraj vse razodevajo še danes veliko življensko silo in jih srečavamo posebno v poslednji dobi čim bolj pogosto na vokalnih koncertnih sporedih. Hubad je lani z Matičnim zborom žel s tremi Gallusovimi skladbami prave triumfe doma in v inozemstvu. Najvažnejše oblike rimske šole so bile maše, psalmi, motete in madrigali. Gallus je zaslovel posebno po svojih kratkih vmesnih spevih k liturgičnim pasijonom. Kot njegovo remek-delo navajajo zgodovinarji četveroglasno moteto: Ecce quomodo moritur justus. Za publikacijo Gallusovih skladb v novejšem času ima posebne zasluge izdanje »Denkmäler d. Tonkunst in Osterreich« po inicijativi dr. Mantuanija, ki je tudi z mnogimi znanstvenimi prispevki v inozemske in domače revije pripomogel k popularizaciji našega najslavnejšega skladatelja.

Radiokvartet v ljubljanskem radiu

»Trije mušketirji« iz literarne Ljubljane.
(Mirko Pregelj, Bogomir Magajna in Francè Vodnik)

Šofer je majhen, a pelje za novo leto mnogo dobrega

Pozdrave iz Zagreba

Novoletno voščilo štirih goriških Slovenk

Ivanka (v krogu)
in Adela (desno)
pošiljata pozdrave
iz Zagreba

Desetletnica »Slovenske dijaške zadruge« v Pragi
(Akademický Dům, Prahá III.)

Odbor društva od leve na desno (sedeči): Bezljaj Jaka (blagajnik I.), Debeljak Lojze (predsednik), Pertl Eman (podpredsednik), Brenčič Polde (tajnik I.); (stoječi): Kavec Anton (tajnik II.), Počkar Zdenko (blagajnik II.), Grzinčič Miro in Kocjančič France (revizorja), Brühfach Roman (gospodar) Foto Novák, Prahá

**Pozdrav
»Ilustraciji«!**

Danes za novo leto,
prihodnjič za pust

Fotoamater

Ljubljana ponoči ...

Originalni amaterski posnetki značilnih točk slovenske prestolnice ponoči v svitu žarnic, fotoografovih oči in fotografske leče

Foto I. Zalaznik, Ljubljana

Ne preberite prej podpisov k slikam, dokler ne uganete, kje je kaj!

Zvečer in ponoči postanem na ljubljanskih ulicah sentimentalni. — Primem prijatelja pod roko, če ga imam, se naslonim obenj, kot že tolikokrat, in razmišljam. On z menoj. Sentimentalno. Kdo, prosim, sploh ne bi bil ponoči sentimentalni, še celo v Ljubljani? Najrajši se ustavim na Marijinem trgu, pa tudi drugod. Gledam vrvenje ljudi in voz (prijatelj dela

debele oči), klepetavost električnih lamp, sramežljivost pouličnega življenja, gledam Kresijo (prijatelj mi šepeta: Dianabad) in most in Ljubljano (spominjam se: Donaukanal, ah, da, Donaukanal!) in potem svetlobno reklamo »Ivanka Šmalec«. In sem sentimentalni! Zakaj se ne sveti ta reklama na strehi Kresije, zakaj ne teče tam gori v električnih črkah, da čitate Ilustracijo, da je Ilirija nadrla Wacker (prijatelj se smeje), da se je deseti turkeštanski princ poročil z neko angleško damo itd.?

Ah, sentimentalnost! Kadar je v Ljubljani dež, so ulice

tako lepe. Tako korektno svetle kot nov cilindar in tako jih slika amater. Drugače jih sploh ne more, ker se ne vidijo; žarnice si imajo vendar povedati toliko novega, da nimajo časa svetiti na cesto. Hvala ti, amater, za to eleganco naših ulic ob dežju; in hvala ti za nebroj tihih neznanih motivov, ki mi obujajo v duši stare lepe spomine iz tujine. Toda poslušaj, amater! Kaj pa ljudje? In sploh promet? Ali ni pri frančiškanih nikdo jedel hrenovk? Pred Unionom — ni bilo nobenega avtomobila? Promenada pred pošto — je šla že spat? Prijatelj šepeta: Premalo pro-

meta za en sam navaden objektiv. Zdaj so na vrsti šele žarnice!

Vidiš, saj sem rekel, moj dragi: Klepetavost žarnic, ki svetijo same sebi, in korektnost cest, ki so kot nekoliko dolgočasen salon.

Ah, da.

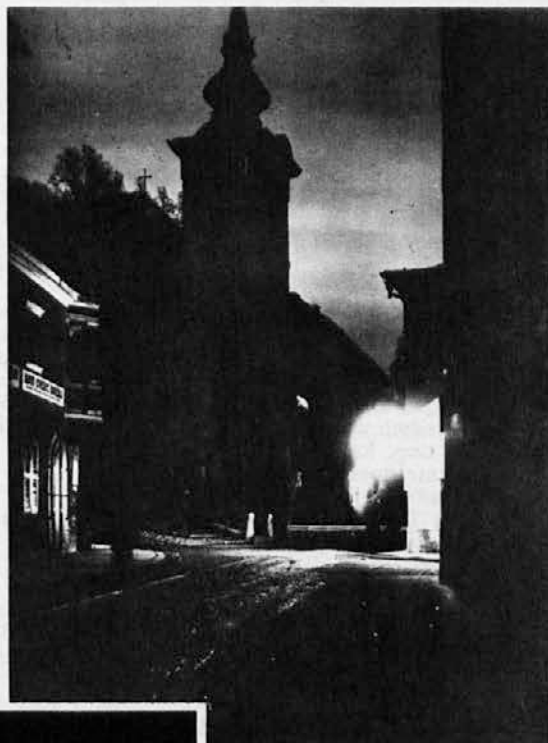
Zgoraj levo: Miklošičeva cesta od kavarne »Union« navzgor

desno: Florijanska ulica s cerkvijo

V sredini: Pogled na del Marijinega trga in frančiškanski most s stopnišča izpred frančiškanske cerkve

Spodaj levo: Z Dvornega trga v ozko Židovsko ulico

desno: Dunajska cesta izpred palače Ljubljanske kreditne banke s pogledom na hotel »Slon« in poslopje glavne pošte

Fotografija

Janko Skerlep

Fotografija ni moda, in kar ni združeno z modo, ni moderno, in kar ni moderno, je trajno. Zato tudi fotografija ni podvržena času, ampak se s časom razvija dalje, ne da bi se bistveno količjakaj spremenila. Še vedno kot v prvih povojih se slika svetloba in senca, luč in tema in v tem je bistvo. Pač so danes pripomočki povsem drugačni, bistvo pa je vedno eno in isto, in kar ne sloni na tem bistvu, ni več fotografija, temveč modi podvrženi izrodek, ki kaj kmalu izgine, ker nima jedra, nima podlage.

Fotografska umetnost mogoče ni umetnina, a vendar ni tako vsakdanja reč, kakor si to običajno marsikdo misli, ki se ne poglobi v to znanost. Umetnost se more le ustvariti, zato ni vsaka fotografija umetnost, vendar najdemo fotografije, ki so prava umetnost. Taka fotografija pa ni posnela samo onega površja, ki ga večina vidi, ampak nam prikaže ono, kar v naravi vidi le umetniško oko, in to je ravno umetnost.

Kakor pa je danes umetnost živeti, prav tako je tudi umetnost fotografirati, a vendar je marsikomu živeti tako brezskrbno, tako tjavendan, prav tako se tudi danes v največji meri fotografira kar tjavendan. Ampak ono ni pravo življenje, to ni pravo fotografiranje. Saj še brez vzroka podarjena stvar ne dela veselja, akoprav je mogoče kaj vredna, prav tako naše življenje nima vrednosti, ako se zanj ne trudimo, ako ne vemo, če smo vredni, da živimo in če se sploh zavedamo, da živimo.

Vsak dosežen uspeh v življenju pa je naše plačilo, vsaka lepa fotografija pa dokaz, da smo jo zaslužili, da smo se potrudili zanjo in na to smo lahko ponosni.

Življenje je težko, trnjeva je pot do cilja. Koliko nege in učenja je treba, da se človek znajde sam pri sebi in da more živeti. Tudi ni lahko v kratkem času znati fotografirati, akoprav so tečaji, kjer v kratkem času vse vidiš in tudi že vse znaš, a vendar ne znaš še prav ničesar, prav tako, kakor če prideš na konec svojih šolskih študij, pa vidiš, ko nastopiš pot zaslužka lastnega kruha, da se šele tu začne prava šola, šola življenja. Ni čudno, da je v fotografiji prav enako stanje. Niti se tega velika večina ne zaveda. Mnogi mislijo, da ni vsakdo za to, da bi se povzpeli višje v tej stvari, a vendar nas tu življenje uči, da premagamo vse ovire, če le hočemo.

Fotografija je slika, a slika ni fotografija. Ako primerjamo te dve, lahko rečemo, da gledamo fotografijo z lastnimi očmi, a sliko z očmi slikarja, torej ne z našimi, temveč s tujimi. Zato toliko slik ne razumemo, ker ne poznamo umetnika, ne poznamo njegove duše; oči so ogledalo duše. Morda nam je pa prav to všeč, oziroma nam je bilo to všeč. A čas drvi naprej, za časom pa moramo tudi mi, sicer nas čas zdrobi in gre preko nas. Nikdo ne more trditi, da človek ustvarja čas, da samo človek preobrazuje svet, naše življenje. A vendar so umetnine za nas res umetnine, ker jih mi danes ne zmoremo več, komaj da jih malo razumemo, ker se pač ne moremo živeti v ono dobo, ko so se ustvarjale. Le redkim je usojeno, da jih spoznajo, a žal so prav ti redkobesedni, a taki so zato, ker bi jih mi itak ne razumeli.

Fotografija je izraz današnje dobe, dobe realnosti, dobe (skoraj bi rekel) brez poezije. In vendar je vsaka doba lepa, mogoče in skoraj najbrž bo za naših potomcev potomec naša doba mnogo lepša in srečnejša, kakor pa njihova. Nič ne more današnje dobe ohraniti, kakor pa prav fotografija, in to je tudi potrebno. Čas uničuje vse, kar je človeško, in le s pomočjo fotografije nam je dano, da zamoremo ohraniti našim potomcem vse to, kar še je, a jutri, pojutrišnjem bo že izginilo s površja.

Zato je fotografija danes tako važna, tako zelo čislana. Brez nje ne bi bili danes tako daleč, naša kultura ne bi bila na takem višku, naše obzorje bi bilo še vedno prikrojeno po obzorju drugih, a danes smo tudi v tem svobodni, svobodni s pomočjo fotografije.

Poziv fotoamaterjem!

V zadnji številki prvega letnika smo pozvali vse naše fotoamaterje, da nam pošljejo zanimive pokrajinske slike, slike mest, trgov in vasi. Te slike naj bodo take, kakor še niso bile nikjer objavljene, gledane s pozornim, fotografiskim očesom, ki vidi to, kar drugi ne vidijo. Opozorjamo, da bomo razpisali lepe nagrade in prosimo, da nam pošljete mnogo lepih slik! »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva 6.

Dve, tri ugankarjem na pot

Janez Ložar

»Zdaj, ko že na Kranjskem vsak pisaric in se je ugankarstvo tudi pri nas že močno razširilo, mislim, da ne bo odveč nekaj besed o zastavljanju in reševanju ugank.

Kaj pa je sploh uganka? Uganka je v prvem pomenu besede vprašanje, na katero je treba odgovoriti; ko pa je odgovorjeno, uganka ni več uganka. Poglejmo takoj nekaj preprostih zgledov!

Nekdo kupi nov dežnik, ki mu ga pa takoj nekdo drugi izmakne. Takoj nastane vprašanje, kdo je ta nekdo drugi. In to vprašanje je uganka toliko časa, dokler »dotičnik, ki je dobro znan« ne prinese ukradenega dežnika nazaj in tako reši uganko.

Drugi slučaj: In Bog je rekel: »Naredimo človeka po svoji podobi!« In ustvaril je človeka iz ila zemlje (čeprav nekateri vedo, da so se razvili iz opic). Vemo, torej, da je Bog človeka ustvaril, iz česa ga je ustvaril in zakaj, da namreč gospodari na svetu. Le nečesa še ne vemo (in to še tisti, ki vedo, da so se razvili iz opic), kdaj se je to zgodilo. In zopet je to vprašanje uganka.

Iz teh slučajev torej vidimo, da je za uganko bistveno, da je nekaj znanega in prav tako, da je nekaj neznanega. Ker pa bomo uganke same še pozneje precej dobro spoznali, pogledjmo sedaj, kaj pravi o namenu, pomenu in vsebini ugank o. Marko Pohlina, ki je tudi izdal l. 1788. zbirko »Kratkočasnih ugank«.

Čudi se, da »dadusehmal, ke so Kraynci že na merski ene rečy, koker nigdar poprej, zapadli, še nöhčē na take rečy zapadl ni, katire so že v' drugih šprahah na dan inu med ludy dane ble, katire merski enemu, tudi med gmain pukam, ali za dolge čas si krajšati ali med druženo en smeh ali špas početi služējo, merski enega v eni ali drugi reči podučē, njemu njegov tumpast inu zbrusejo, pamet ubrišejo ter človeka v' več rečeh bel vednega inu znajdenega delajo.« In končno pravi, da so »uganke od useh stanov, od antverhov, od ludy inu žival, od useh stvari na nebu tnu na zemli zloženec.

To velja predvsem za najstarejšo vrsto ugank, za stvarno uganko.

Stvarna uganka je najstarejša in v najširše plasti razširjena vrsta ugank. Pri nas jo dobimo v vseh pratikah in koledarjih od Pohlina in Vodnika naprej. Ta vrsta ugank, znana tudi pod naslovi »zastavica«, »kaj je to?« in drugimi, nam opiše pozitivne ali negativne lastnosti kakega predmeta, t. j., pove, kaj dotični predmet je (ima) in kaj ni (česa nima). Iz tega opisa naj reševalec pogodi predmet sam.

1. Prebito —
zvito;
konj na meni,
jaz na konju. (Podkev. — Župančič.)
2. Jaz kljukec čuden sem v resnici,
nikomur tega ne tajim,
a vendar možu in ženici
na ramenih zvesto čepim. Itd.
(Strešica nad č. š. ž. — Levstik.)
3. Ptica skozi zrak leti,
peče te, kjer obsedi. (Puščica.)
4. Možiček črni menda nor je —
po njivi hodi in jo orje;
pa nima pluga, nima brane.
Zelo je moder, kdor ugane. (Krt. — Mladika, 1928.)

Iz stvarne uganke se je razvila druga vrsta: besedna uganka, ki se loči od prve v tem, da kot rešitev dobljeno besedo na različne načine spreminja, tako, da stvari še drugo ali več besed. Ta vrsta ugank je nekaka slovarska vrsta, ker ni odvisna od pomena besede, ki je rešitev uganke, ampak samo od njenega črkovnega sestava. Če prebiramo slovar, kmalu opazimo, da imajo nekatere besede posebne lastnosti:

1. da z isto besedo označujemo več pojmov; n. pr.: nebo, nebo pri procesiji, nebo v ustih; doga (pes), doga pri sodu; rok, Rok;
2. da dobimo iz ene besede drugo, če premestimo prvi besedi črke ali zloge: sliva — Silva — Visla, oglas — sloga — glosa, vlaga — glava, Amor — mora, Abel — Bela; čebula — bučela, komar — Marko.

3. da dobimo drugo besedo, če prvi črke odvezemamo ali dodajamo ali spremenimo: kosa — kos — osa, post — ost, repar — repa, Kropa — kopa — krop; plen — oplen, lak — slak, Sora — sodra; slava — sla, vrtnar — vrt; brat — obrat, peka — pripeka — opeka, sto — mesto stopa, med — medved; glina — slina, brana — hrana — vrana;

4. da dobimo besedo istega ali drugega pomena, če bemo prvo besedo od zadaj: pokop, potop, cepec, oko; tla — alt, svak — kavs, polk — klop, krap — park;

5. da večzložne besede lahko razstavimo v posamezne dele, ki so zopet samostojne besede z drugim pomenom: kolovoz = kolo + voz, vrtnica = vrt + Nica, Dobrova = dob + Rova; obratno pa jih seveda lahko sestavljamo.

Po teh posebnostih črkovnega sestava besed razdelimo besedno uganko na več vrst: isto besednico (istoimensko, homonym), ki upošteva lastnosti pod I., premenjalnico (premeno, anagram), ki upošteva lastnosti pod II., črkovnico (zastavico, logogriph) — III., obratnico (palindrom) — IV. in šarado, navadno v razi imenovano — V.)

I. Istobesednica:

1. V življenju me vsak na roki ima,
po smrti pokrivam jaz slehernega.
(Prst — na roki in zemlja.)

2. Vsak truden zelo me želi,
a varuj se, kdor me v listju dobi! (Klop — klòp.)

II. Premenjavnica:

1. Med prvimi bil ljudmi je na svetu,
življenje je revež nesrečno končal;
pa črko mu prvo na konec predeni:
v vasi gorenjski vesel boš obstal. (Abel — Bela.)

2. Beseda je prva človeško selišče;
odvzemi ji konec, naprej ga postavi! —
'Hi, hi!' — Živinče je trmasto, svojo pot išče;
ne zlepa ne zgrda naprej se ne spravi.
(Selo — osel.)

III. Črkovnica:

1. A = za podgane,
E = za zaspane,
U = za neslane,
O = za kristjane.
(Past — pest — pust — post. — Ml., 1925.)

2. Zverina sem grda — kot smrtni greh;
ko zlog mi odbiješ,
ostanek použiješ,
sladko držiš se na smeh. (Medved — med.)

IV. Obratnica:

1. Če bereš naprej, je sobi kras,
če hereš nazaj, je pevski glas.
(Tla, alt. — Ml., 1928.)

2. Beseda je prva kranjske dežele steber,
nazaj pa ptič, ki ti poje vsak večer. (Sok, kos.)

V. Vraza:

1. Zvest prijatelj štirih nog
teče urno v tihi log;
v travi tam na mehkih tleh
skače drugi, pa po dveh.
Združena v pomladni gredi
skrijeta se v cveta sredi,
s cvetom splavata po vodi —
če ne veš, pa sram te bodi!
(Pes + tič, pestič. — Ml., 1925.)

2. Obseg izraza vraza se je pa zelo razširil, tako da ga rabijo ugankarji že za uganke, ki spadajo v nekatere prej naštete vrste. Predvsem se je skoraj stopila v eno vrsto s črkovnico:

Moški sol in moko nosi,
ženske treba je pri kosi.

(Osel — osla. Prim. stvarna ug! Ml., 1928., že prej Stritar.)

3. Zadeni znanemu svetniku K na glavo,
ploskovno mero zadaj mu pristavi!
Vprašuješ, li oral bo pravi?
Poskusi! Če pogodiš pravo,
grd ptič pred tabo dere se hripavo.
Pristriži mu zdaj rep, odreži glavo!
Le del telesa ti bo še ostal,
ki ga zaman pri ptiču boš iskal.

(Rok, k-rok-ar, -roka-.)

4. Z »v« sem jaz orjak,
s »p« pa ptič čudak. (Velikan — pelikan. Ml., 1927.)

Oddvojene vrste teh ugank so: besedna igra, nagajivka in šaljivka, ki bi jih po njihovem črkovnem sestavu lahko šteli v prejšnje vrste, a jih vsebinsko rajši štejemo v posebno skupino. Rešitev je namreč pričakovana.

1. Kaj bo pred sodnim dnevom? (Noč.)
2. Katera glava stoji na eni nogi? (Zeljnat.)
3. Kateri osel je postopaču najmanj po volji? (P-osel.)
4. Na kakšnem lesu se največ podplatov raztrga.
(Na p-lesu.)

Vse te vrste ugank so nekake poetične prvine ugank in na istih principih so zgrajene tudi premnoge druge zelo komplicirane vrste. Za reševanje opisanih ugank je treba samo nekaj »brihtnosti«, da se ve človek orijentirati. Predvsem je treba poznati nekaj živali, rastlin, zemljepisnih imen in nekaj opravi, zlasti kmetskih. Malo znane besede v teh vrstah zelo redko nastopajo.

Nagradna uganka

Zimska pesem

Zložil Janez Ložar

Popustil ptič je naše domovine,
kjer v ledu žalostna stoje drevesa,
brez sada, brez zelenega peresa,
kjer so čebel utihnile družine.
Solnce se od daleč skriva.
vrana leta okrog hiše,
tenek veter zunaj piše,
tla pa debel sneg pokriva.
Bela polja so gozdovi,
bela cesta je in gaz,
bele gore so, domovi,
svetel, bel je njih nakras.
Temno pesem poje gozd,
šum šumi v visokih smrekah —
šla sta brinjevka in drozd,
kjer pomlad sedi ob rekah.
Iskré po polji diamanti,
po drevji biseri blešče,
potok se v srebro zdi vkovan ti,
v zlato vkovane pa goré.
Tam zunaj je zima, aj, zimica pač,
pa vendarle solnčece greje!
Potok se hahlja, ker ne more drugač,
poredno se vetrček smeje.
Kot nevesto z girlandami belimi
opletel je smreko srobot,
glej, s svati priklanja veselimi
okorni se bor ji naprot.
Na vrhu kaline pa kos sedi
in poje tako, tako žvrgoli:
Prišel hudi čas,
prišla zima, mraz,
Bog z menoj,
prišel hudi čas!
Ne le veje smrek,
znani tihi breg,
vse zapal je sneg,
vse zametel sneg...
Brez konca padaš, drobni sneg,
na tihi gozd in na poljano,
nekje kraguljčki, hitri beg,
spet molk za mano in pred mano.
Kaj moč mi, čas, kaj si mi dan?
Kar bilo — kot v sneg zakopano!
Kar bode — kot ta tiha plan
brez konca širi se pred mano.
Le padaj, padaj beli sneg,
zapadi dol, zapadi breg...

Ali so vam znani ti verzi? Poglejte jih natančno. Kar odkrijete, nam sporočite! Za najboljšo rešitev razpisujemo knjižno nagrado: knjigo Knut Hamsun: Blagoslov zemlje.

Rešitve pošljite do konca februarja na naslov uredništva. Rešitev objavimo v 3. številki.

Uredništvo revije »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva 6.

Zbor »Glasbene Matice« na pariški Sorbonni. Med njimi zmagoviti maršal Franchet d'Espèray in pevododja zbora ravnatelj kr. opere v Ljubljani Mirko Polič

Desno zgoraj: Darila »Glasbeni Matici« na zmagoslavni turneji po Franciji Fotoreport H. Kern

Desno v sredini: Masa ljubljanskega občinstva pozdravlja Maticarje po njih prihodu v domovino na ljubljanskem glavnem kolodvoru

Fotoreport H. Kern

Zmagoslavna pot slovenske pesmi na zapad

Turneja pevskega zbora »Glasbene Matice« pod vodstvom g. Vladimira Ravniharja, g. Mirka Poliča in g. Karla Mahkote je zmagoslavno pripomogla za boljše poznavanje slovenskega naroda v Franciji. Vezi, ki spajajo dva zavezniška naroda, bodo še pristrčnejše in še boljše

Krog: Glavna igralca, Nehljudov (g. Petrè), Katja (ga. Severjeva)

kamor pošiljajo vse tiste, ki so »izvržek« družbe in za nas — izhodišče novo. To je osnovna misel, ki je vodila režijo in vso uprizoritev. Zato so bili porotniki in sodnija karikirani, zato je bil dodan epilog, ki je pravilni in resnični zaključek »Vstajenja«. Ludi Tolstemu odgovarja bolj nego Batailleov, zakaj Tolstoj ni bil literat zaradi literature, temveč kritik, destruktor in s tem, da je poslal Katjo s Simonsovim v Sibirijo — je govoril naprej. B. K.

Lev Tolstoj: Vstajenje (Uprizoritev Del. odra Svobode v Ljubljani)

Dramatizator Bataille je iztrgal iz romana pet trenutkov in jih skušal vezati v dramo. Storil je to po svoje in se v V. dejanju celo odtujil Tolstemu. Ko je roman izšel, ga je kritika kot tendenčnega zavračala. Vpraševala je, kje je pravzaprav vstajenje in kdo vstane. Nehljudov? Da. On bi naj vstal, toda ali on sploh zamore vstati? Samo etično-tolstojansko, socijalno ne. Zato se s Katjo ločita, zato gre Katja s pregnanim nihilistom v Sibirijo in to je njena pot vstajenja in novega življenja. V tem je podzavestni simbolizem nove Rusije. Katja je spoznala, da v preteklosti in v okolici, v kateri je zrastle, ljubila in padla, da pri Nehljudovu ni zanjo novega življenja, zato gre rajši v Sibirijo, v kraj,

Ivan Čargo: Pisatelj Bratko Kreft, režiser dramatisacije Tolstega »Vstajenja«

Levo: Scena o ječi. Katja zapuščena in vdana v svojo usodo Foto Jos. Pogačnik ml.

Trening za dobro smučanje

Foto »Ilustracija«

Končno se nas je usmilila zima. Zapadel je sneg in osolnjeni bregovi so oživilci. Križajo jih smučine, izgublajoče se v daljno belino, v čar solnca, v lepoto, ki se je razsmejala nad krajinami.

V današnjih dneh dosega smučarstvo razmah, kakršnega ni nihče pričakoval; red nekaj leti, ko je bil smučar še predmet občega zgledevanja, ugiibanja in zavidanja. Danes, ko so premagani predsodki naše konservativne mentalitete, ko prodira športna ideja tudi v narod — danes lahko govorimo o razvoju, o bodoči moči, ki bo ponesla naše ime v tujino. Smučarska armada, ki jo vidavamo po raznih vežbalnih terenih, je le število — masa. Iz nje bomo dobili ljudi, ki bodo v tekmi, s trenutno nadkriljujočimi nas Čehi in Poljaki ponesli naše ime na sever, v deželo zime, odkjer je klasična trojica (Haug, Tullin Thams in Grottingsbraeten) prinesla uspehe stoletnega razvoja. — Mi nimamo razmer, ki bi omogočevale misel k nkurirati severnjakom. Pri nas je smučanje kot šport še v povojih (šport ima izraz v tekmo vanju, oz. v uspehu, delozmožnosti, v alpinizmu, drugačna težnja je le — zabava), če ga primerjamo z razvojem v inozemstvu. Letošnjo sezono, ko se vrše na Bledu mednarodna tekmovanja, bo vsakomur lahka primerjava.

Med tekmovalci gre mrzlična drhtavica. Dočim se smučarska množica zabava s kristjanijami in telemarki, morajo tekmovalci v dosego uspeha izrabiti vsak trenutek za vežbanje, pozabiti na raznovrstne užitke in se žrtvovati kilometrom ravnine, brežin in opasnih smukov. Za te napore ni vsak. Preteči dnevno do 50 km, pa je vaja, ki dela mojstre, kakor so Norvežani. Oni, ki so čez dan zaposleni, absolvirajo svojo vežbo zvečer v mesečni noči. Nihče jih ne vidi in ne pozna, nekoč pa se pojavijo na startu in zmagajo. Tako je zmagal Torleif Hlaug in drugi. Nova imena se pojavljajo sezono za sezono.

Naši tekmovalci so letošnjo zimo znatno handicapirani. Ni bilo snega... Nešteto krat je bila presmučana vsaka preostala lisa in vendar zremo z upanjem na mednarodno tekmovanje na Bledu. Pričujoče slike dokazujejo marljivost naših tekmovalcev.

Na treningu v mesečini

Zimske igre akademikov v Davosu

Jugoslovanska reprezentanca v sprevodu, ki se ga je udeležilo 15 narodov. Od leve proti desni: Kolar, Dougan, Košir, za njim Kukobec (ki je dosegel najboljši placement za nas), Gostiša D., Gostiša M. (kapetan moštva) in Bleivveiss

Z zadnje, a najvažnejše nogometne tekme prošlega leta, ki se je vršila 22. decembra v Ljubljani med Ilirijo in dunajskim Wackerom. Obe moštvi pri pozdravu svojih predstavnikov. Z desne proti levi: predsednik Ilirije dr. Dular pozdravlja znanega avstrijskega športnika Kuliša. Tik poleg obeh se nahaja popularni reprezentančni igralec Horvath

Pri teku na 18 km. Skozi cilj vozijo trije Slovenci: Gostiša, Dougan, Košir

Pariz se smeje ...

Théâtre de Dix Heures je na buljaru de Clichy. Dvorana je dvoranca, malo večja kakor kakšna naša velika soba. Namesto široke peči si mislite liliputanski oder, na katerem more stati klavir in kakih šest igralcev, prištejte ventilator v prostoru za gledalce, vrata in še ozek hodnik — to je eno najzabavnejših gledališč v Parizu.

Ob desetih je začetek. Toliko ljudi morda še niste nikoli videli skupaj v tako majhnem prostoru. — Mogoče iz-

vira odtod dobra volja in veselo razpoloženje. In vse to je nalezljivo. Eden na drugem sedijo gledalci. Bogvedaj pomisliti na požar! Že tako je zadržano.

Parižan ima to zavirljivo zmožnost, da ne izgubi nikoli humorja. V najopasnejših situacijah se reši s svojo ostro odrezavostjo. Rad se smeje in za prav vsako stvar. In ti, ki se jim smeje, se nimajo čemu smejati. Parižan je brez respekta, ljubi ironijo (tudi o sebi) in odpušča najhujšemu sovražniku, če pove dobro smešnico.

Delavci v javnem življenju so meta in cilj norčevanja. Čim slavnejši si, tem večja meta. Par klasičnih objektov: vedno se smejoči predsednik Doumergue, moralno strogi policijski prefekt Chiappe, narodna junakinja Cécile Sorel. »Naša Cécil,« pojo chansonierji, »je še mlada deklica. Stara je komaj štirikrat dvajset let.« Koliko tožb bi pri nas ali kod drugod sprožili taki verzi? ...

Na kaj vse se spravijo! Kdo bi se drznil drugod spraviti v satirično revijo prve osebnosti javnega življenja in jih prikazati v malo zavirljivih pozah in prizorih? ...

V Parizu je to politično miniaturno gledališče največje aktualnosti. Zdi se, da napišejo vsak večer nove verze. Conferencier (nekak tolmač, ki vedno govori tudi uvodno besedo) stopi pred zastor in obstane tu nekam brezbrizno. Iz žepa potegne par rokopisnih lističev, ki jih je načelkal, preden je stopil na oder. In zdaj se začne... Kar ste brali zjutraj v dnevnikih, slišite zdaj persiflirano, prebrnjeno in začinjeno z ironičnimi opazkami. Ljudje se krivijo od smeha.

Čutite, da spodaj med gledalci razumejo vsak migljaj in namig. Poslušalci poznajo svoje politike, svoje pisatelje, vedo dobro, kaj se godi po svetu. Razpravljajo o knjigi, ki je pravkar izšla, in jo celo bero. Imajo nepojmljiv zmisel za duhovitost in paradoks. Uživajo ob vsakem poudarku, ob vsakem domisleku. Smejejo se in sodelujejo sami pri vsej igri, ki se vrši zanje iz njih samih, s tem, da se smejejo in da razumejo vse, kar je potrebno razumeti. Ironija in sarkazem ni na mestu, če ga nikdo in posebno oni, ki mu je namenjen, ne razume.

Usak poštni nameščenec
naj bo naročen na svoje
strokovno glasilo

»Poštni glasnik«

Ljubljana, Sv. Jakoba trg,
poštna direkcija

Ljubezen

Fedor B. Isjagin

Umetnik življenja je drvel za njo — od ene žene k drugi. Toda vedno, kadar je mislil, da jo ima, mu je ušla izpod rok in se mu že smejala izpod maske novega fantoma. Nikoli je ni našel.

Filozof ji je posvetil delo svojega življenja. V desetih debelih, globokih knjigah z brezštevilnimi učenimi opazkami in citati je skušal utemeljiti bistvo ljubezni. Postaral se je in onemogel je, toda njegova vedoželjnost ni onemogla. Kar naprej je čakala njegova tresočna se roka s peresom po papirju, da bi osvetlil problem od vseh strani. Ko je vendar v zadnjem poglavju zadnjega dela skoro razrešil zmisel skrivnostne besede, ga je zadela srčna kap. Tudi on je ni našel.

Pesnik je je bil poln, tako poln, da je je bilo preveč. Izlil jo je v neštivilne pesmi, vroče napeve in navdušene himne. V svojih verzih je pel o vseh stvareh zemlje: o ljubic, o otroku, o gozdovih, o Bogu in o zvezdah. Ko je vse opél in vso svojo ljubezen dal svojemu delu, mu je otrok umrl, ljubica mu je pobegnila z drugim in srce mu je bilo prazno. Umrl je bolj reven kakor najrevnejši berač.

Mlada mati je ni iskala in ni razmišljala o njej. Ni brala ne del filozofa niti pesnika. S smehom na ustnicah, s tihim darovanjem, je nudila novorojenčku svoje prsi.

Vsaka slovenska družina,

ki ima svojo klop v cerkvi,
ki ima svojo ložo v gledališču,

naj ima tudi naročeno

najlepšo, najboljšo slovensko
ilustrirano mesečno revijo

»ILUSTRACIJO«

Grafološki kotiček

»Olga«. Impulzivna, precej nestrpna natura, ki bi hotela svoje cilje doseči na mah, brez predpriprav in vmesnih postaj. Ima razvit kritičen čut, v debati in nastopu zna biti ostra in neizprosna, svoje misli in prepričanje redko zataji, akoravno ve sama, da ne temelji vse na objektivni podlagi. Njeno mišljenje je precej čustveno vplivano, od momentanega razpoloženja zavisno. Radi tega tisto nervozno iskanje in nestalno stremljenje in hotenje, ki se opaža v njenem značaju. Oseba je v

*Za prave prave se vods
jenzal med yblavim*

ostalem širokogrudna, za malenkosti ji ni, prevelika varčnost in natančnost nista ravno njeni vrlini. Simpatično pa vpliva njena neposrednost in naravnost v izrazu in obnašanju. Žal, da osebi primanjkuje sočnosti in življenjske bujnosti, njena natura je vse premalo prepojena s toplimi, močnimi življenjskimi utripi. Premalo elementarne čutnosti, skoro preveč duševne tenkočutnosti in občutljivosti. Oseba se stalno bori z okolico in razmerami, v katerih živi, deloma zato, ker ne najde pravega kontakta z zunanjim svetom, deloma pa radi samosvojesti in ekskluzivnega naturesla. Inteligenca je močno razvita, opaža se originalnost mišljenja in dobro razvit estetični čut. Oseba očitno ne ljubi dolgovčnosti, veliko bolj sta ji pri srcu lapidarnost in določnost v izrazu.

Pripomba uredništva: Kdor želi grafološko skico značaja kake osebe, naj vpošlje približno 10 s črnilom pisanih vrstic njene pisave (navesti treba tudi spol in starost) na uredništvo naše revije pod naslovom »Grafološki kotiček«. Obenem naj priloži pismu 20 Din za delo in stroške. Pisma se rešujejo strogo diskretno in zelo vestno. Analize vposlanih pisav se priobčijo v tem kotičku le na izrecno željo. Naš grafolog izdeluje tudi detajlne analize pisav in je bralcem te revije na razpoložbo za vse tozadevne informacije in vprašanja.

Večerna obleka

Albina Hity-Zadnekova

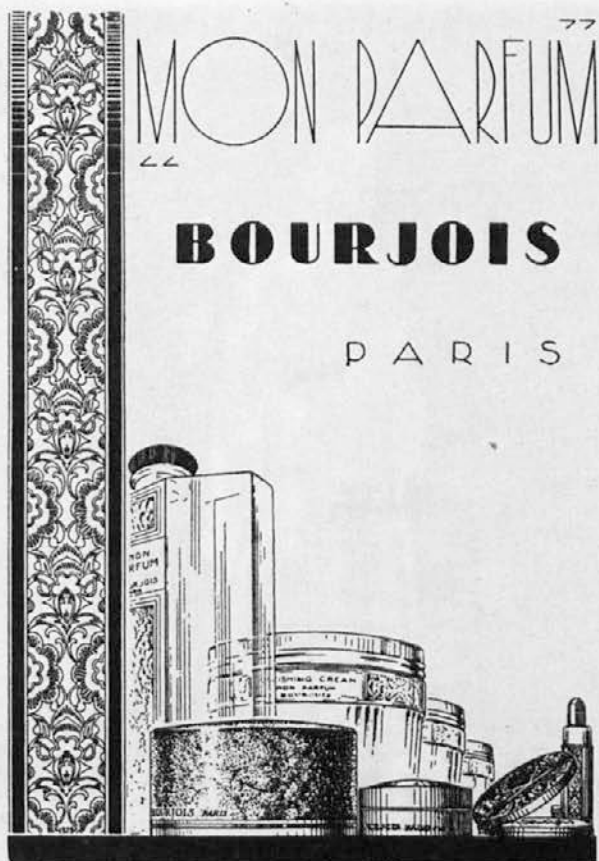
Nova modna ideja se najbolj izraža v večerni obleki ter uresničuje zopet zahtevo po pravem ženskem in damskem slogu. Občutek enoličnosti je izginil, novo je zanimanje in želja po oblačilih, v katerih se vrača in izraža individualnost vsake posamezne ženske. Barva in oblika modelov, ki se s posebno skrbnostjo in ljubeznijo izvršuje, plastično podčrtava žensko telo. Vitek in mladosten je njih izraz. Kratek v životu, prilagajoč se v bokih, učinkuje tak model mladostno, skoraj otroško. Bogata dolžina krila; nizko zaporedno našite volane, ki kažejo španski vpliv ter spominjajo na prelepe kostume Argentine, posebno novo. Kljub temu je malokdaj odobravan kostumski način izvršitve in nošenja. Samo pretenciozna dama dobi v njem prav dober izraz.

Mehkost gibov poveča telesu prilagajoče se novo modno blago in linija kroja, ki je najvišji mik te nove mode.

Svileni baržun, nežen in mehek lamé, ki ima samo bleščečo skupnost z lanskimi izdelki, sicer pa povsem apartno in novo v barvah in materialu. Crêpe, satin, georgette, chiffon, čipke, to je material, iz katerih se ustvarja vsa lepota.

Ogrinjače, kratki kepi, jopice s fantastičnimi rokavi, zadaj podaljšani plašči (posebno iz baržuna) z bogatim našivom iz lisičjega krzna vseh dragocenih vrst in druge pristne kože.

Poleg dalia-barve je prav lepa še: medenorumena, zelena, živordeča, bela in črna barva. Ker je sprememba posebno pomembna pri večernih oblekah, ima ta vpliv tudi na malo večerno obleko in na popoldansko obleko. Te so enako večernim oblekam kratkega života ter so še poudarjene s pasom. Imajo svojo dolžino, precej krajšo kot večerne obleke.

Najpriljubljenejša barva je črna, bogato okrašena s hermelinom ali breitschwanzom, katera se uporablja tudi za popoldanske plašče.

Nova linija torej hoče biti posebno ženska, gracijozna in nova v silueti.

Elegantna toaleta iz zelenega crêpe-safina, na hrbtu vezenje z biseri

Obleka v novi liniji iz georgetta, živo poslikanega. Ovrtnik podaljšan na hrbet

Eleganten rjav plašč

D^s Ora, Paris

Levo: Velika večerna toaletna iz crépe satina z vlečko. Okrog oratu pentlja iz pristnega hermelina z modno zapono

(Atelje Hity, d. z o. z.)

Desno: Mala večerna obleka, taffet dahlija-barve z zanimivim hrbtnim izrezom. Nosi naša modna referentinja ga. Hity

Originalni moderni nakit (Izdelek ge. D. Pajničeve)

Iz naših modnih ateljejev

Foto »ilustracije«

Levo: Večerna obleka. Bele čipke in georgette. Spredaj visoko zaprta, preko ram kep (Atelje Hity, d. z o. z.)

Desno: Večerna obleka iz rumenega georgetta (Modni atelje Seljak)

Tipična figura novitete »Quick-step«. Quick-step je najtežji letošnji ples, ki zahteva mnogo tehnične izvežbanosti in stabilnosti v ravnotežju, kar nam najlepše kaže naša slika

Elegantna večerna toaleta iz rdečega crêpesatina, delo modnega ateljeja Mice Kovačič, Ljubljana, Krojaška ulica
Smoking najnovejšega kroja, delo modnega salona za gospode »Elegance«, Ljubljana, Aleksandrova cesta

Najnovejše plesne kreacije letošnje zimske sezone

Plesni mojster g. Josip Košiček in državna prvakinja v družabnem plesu ga. Elza Stojkovičeva Foto »Ilustracija«

Zgoraj levo: Najbolj priljubljena figura živahnega »Six-eight«, izvedena jako posrečeno. Plesalec pri tej figuri ne sme zrahljati drže, sicer izgubi sliko vse na svoji eleganci
Spodaj: Najlepša slika zelo razgibanega plesa »Paso-doble«. Naša slika nam kaže moment, ko gospod in dama križata nogi zadaj, nakur napravi dama tri korake okrog gospoda, pri čemer mora gospod paziti na pravilno prenašanje teže

Decentna večerna toaleta iz črnega crêpesatina, zlato obrobljena, delo modnega ateljeja Mice Kovačič, Krojaška ulica

O novem družabnem plesu

Franc Bajd

Bistvo družabnega plesa leži sredi med športom in igro. Da govorimo pri plesu lahko o športu, nam najlepše dokazujejo plesni turnirji. Ponovno se je ravno pri plesnem tekmovanju pokazalo, kako odločilnega pomena je za družabni ples telesna kultura. Kakor vsaka druga igra, pa zahteva ples pravega razpoloženja. Nadkriljuje pa ostale družabne oblike v tem, da posega tudi v umetnost, kolikor so njegove podlage muzikalno-estetske.

Danes, ko se toliko pleše, moramo vzeti ples resno. Veliko navdušenje za družabni ples je gotovo ena izmed potez na obrazu našega časa. Saj je na drugi strani ravno tako navdušenje za umetniški ples tudi dokaz, da je postal ples problem. Če gremo še dalje, vidimo med odrskim in družabnim plesom globoke vezi in nedvomno vzporednost. V tem oziru sta si gotovo zelo blizu ekspresionistični ples, kakor ga gojijo Nemci, in najnovejši družabni ples; seveda je jasno, da samo v onih mejah, kolikor je to sploh mogoče.

Še ima ples mnogo sovražnikov, katerih krog se je močno povečal s prihodom zamorskih plesov. Zamorski plesi so vplivali elementarno, ker so bili narodni plesi in tak ples najlažje uspe, vendar za evropski okus še daleč niso bili estetični. Kakor so bili navdušeno sprejeti, tako smo se tudi navdušeno poslovili od njih. Tudi originalni tango je narodni ples in se kot tak še pleše v Španiji in Argentini.

Če se je danes izvršila v družabnem plesu revolucija, gre v nekem oziru zasluga tudi zamorskim plesom. Imeli smo jih precej, toda vsak je imel svoj osnovni korak in baš temeljito obvladanje osnovnega koraka je bil tu neobhoden pogoj. Moderni stil nima ne sledu zamorskih plesov, vendar pa resno poudarja važnost osnovnega koraka. Prej so se posamezni plesi razlikovali predvsem v posameznih slikah, danes pa že v koraku. Na to so nas opozorili zamorski plesi, ki so v tem oziru obrnili nase tudi pozornost plesalcev-umetnikov. Sami so izginili, zamorske zvezde so ugasnile ena za drugo in nikomur ni žal za njimi.

Kakor vsaka stvar, ki je vsaj malo estetskega značaja, tako tudi ples lahko izgubi svojo vrednost, če se hoče izrabljati. Ono »razpoloženje«, ki ga ustvarja ples, je kompleksnega značaja. Družabnega plesa si brez muzike ne moremo misliti, dočim umetniški ples ni strogo vezan nanjo in je njegova ritmika često le ritmično dihanje plesalca samega. Mnogo zavisi od dobre muzike. Veliko pa pomeni pri plesu tudi obleka ter razsvetljava in oprema dvorane. Vse to skupaj nam ustvari »razpoloženje«, to je doživljanje, ki ga imaš, ko plešeš. To leži v bistvu pravega družabnega plesa že od nekdaj.

Kar se tiče plesne glasbe, prevladuje še vedno »jazz-band«. Seveda imamo tudi tu temeljit preokret. Nič več ni »jazz« ona divja muzika, ki je sicer zelo poudarjala ritem, tako da se često ni menila celo za takt. Tudi disonanc nimamo več. Kralj »jazz-a« Paul Whiteman pravi, da se je »jazz-band« prelevil v umirjeno sinkopirano harmonijo. Pri plesnih komadih moramo razlikovati med ameriškano-angelskimi in nemškimi. Prve označuje predvsem poudarjen ritem in malenkostna melodioznost. Nemci pa poudarjajo melodijo. Skoro samo nemški komadi postanejo »šlagerji« sezone. Slišiš ga enkrat, dvakrat in si ga zapomniš, drugi dan ti že ne gre več iz glave. Ko ga že čuješ na ulici, se razjeziš nanj, toda na pohodu so že novi »šlagerji«. Za tango smo dobili letos kar tri komade, toda eden za drugim umirajo. Najprej »V mali slaščičarni«, potem »Gospodična, pardon...« in danes »Ti si moja zvezda, moj mesec in moje solnce«. Toda tudi zadnji bo ugasnil z zvezdo, mesecem in solncem vred.

Kar se tiče novih plesov, je pri nas plesni diktator Adolf Jenko, član pariške akademije plesa. Ob strani mu stojijo plesni mojstri Černe, Trost in Košiček, ki imajo vsi enoten program, kakor sta ga izbrala kongresa v Parizu in Zürichu. Splošno smo Slovenci priznani dobri plesalci. Državna prvaka v družabnem plesu, Seunig in Stojkovičeva, sta Slovenca. Tudi kar se tiče glasbe, imamo par dobrih »jazz-bandov«, v prvi vrsti »Jonny-jazz«, ki ga tvorijo sami konservatoristi, »Merkur«, dalje »Negode« in »Odeon«.

Že lansko leto se je pojavil v plesu angleški stil, ki je za vedno izpodrinil s parketa ameriški stil, za katerega

so bili značilni zamorski plesi, ki so zahtevali včasih naravnost akrobatske tehnike. Danes se pleše z elegantno mirnostjo. Novi stil se je uveljavil zlasti s tem, da ga upošteva tudi moda, ki je ravno tako internacionalna kot ples. O tem nas prepričujejo krasne večerne toalete, ki so naredile iz športne girl zopet elegantno damo.

Štirim pogojem mora ustreči plesni par, če hoče res kaj veljati. Najprej je važen »celotni vtis«, ki ga tvorita harmonija plesalčeve in plesalkine postave in pa pravilna drža. Na drugo mesto pride »tehnika« plesa. Par mora dobro obvladati vse korake in prehode med njimi, zlasti pa je važno gibanje gornjega dela telesa pri posameznih korakih. Pri vsem tem pa se mora videti, da vodi gospod. Potem pride »muzikalnost«, to je ritmični in muzikalni čut. Ostane še »stil«. Vsi plesi imajo skupaj svoj stil, vsak pa še posebej svojo linijo. Pri tej točki moramo upoštevati še individualno noto v plesu. Vsak plesalec ima nekaj svojega, kar navadno odgovarja njegovemu temperamentu in ni nekaj prisiljenega.

Bistvo angleškega stila je že v koraku samem. Gospod pleše s celim podplatom, ne samo po prstih. Izostati pa mora vsako drsanje. Stopiti mora najprej na peto in se neznatno dvigniti na prste. Ta korak je značilen za vse plesne in je za držo najvažnejša stvar pri plesu.

Ravno program letošnje sezone priča, da se je angleški stil popolnoma uveljavil. Saj imamo skoro sama angleška imena. Fox-trot se še vedno pleše v skoraj neizpremenjeni obliki, samo malo počasneje (50 taktov na minuto). Podobna mu je noviteta Quick-step, ples, ki ga označujejo sinkopirani koraki in Chassier-korak. Najbolj navdušeno in najlažje smo sprejeli elegantni angleški valček (40 taktov na minuto), kateremu so Nemci letos dodali še par diagonalnih korakov. Skoraj iste figure ima Slow-fox ali angleški Fox (42 taktov na minuto). Odlikuje ga lepota ritma in naravnost tekoča melodija. Še vedno pa je vladar vseh plesov tango (28 taktov na minuto), ki je Angležem pač ideal, ker zahteva južne atmosfere. Pri tangu pokaže plesalec vse, kar zna. Njegova čudovita ritmika je najbolj prikladna za individualno barvanje predpisanih figur. Nekaj novega pa sta za nas Six-Eight in Paso-doble. Oba se plešeta v šestosminskem taktu in imata na sebi nekaj špansko-južno ameriškega. Six-Eight je lahek in zelo živ ples in nam nadomešča nekdanji One-step. Za Paso-doble so značilni križni koraki in sinkopa.

Za večino teh plesov je važen dolg korak. Izvzeta sta samo zadnja dva. Zlasti pri tangu mora biti očitna razlika med temi dolgimi in v triolah napravljenimi kratkimi koraki. Tu se mora paziti še na kontinuiteto gibanja, podobno kot pri Slow-foxu. Korakov ne smemo cepiti, eden prehaja v drugega zvezno. Tudi pri angleškem valčku je važno, da moramo napraviti na poudarjeni udarec v taktu dolg korak, in sicer s celim stopalom, na ostala dva nepoudarjena udarca pa kratka koraka po prstih. To pa ne samo pri osnovnem koraku, ampak tudi pri vseh obratih. Izjema pa tvorita Six-Eight in Paso-doble, ki sta hitra plesa in zahtevata tudi temu primerno kratke in temperamentne korake, toda ne divje.

Končno še nekaj splošnih pravil za ples. Gibanje z rameni je že davno iz mode, ravno tako tudi vsako zvijanje nog in upogibanje kolen. Koraki so elegantna in harmonična hoja. Obe rami naj bosta popolnoma horizontalni, kriva ramena kvarijo celotni vtis. Med plesom se ne sme migati z glavo in dvigati rok previsoko. Roke morajo biti vedno v višini ramen. Gospod drži damo malo nad pasom. Dama mora plesati vedno in samo po prstih. Med plesom ne smemo gledati v tla in obupano šteti. Najstrašnejše pri resnično harmoničnem plesu so pa razgovori med plesom. Čim lepše zabavaš damo, tem slabše plešeta. Drža in stil sta vedno važnejša kot posamezne težke figure, torej čim manj takih figur.

Ker se v zadnjem času nekateri plesi niso dosti spremenili, so začeli oni, ki si mnogo domišljajo, kombinirati vse mogoče slike vseh različnih plesov in to plešejo na vsak komad. Toda vsak ples ima nekaj specifično svojega in se ne da mešati z drugim. Tako plešejo nekateri na Slow-foxovo melodijo kar slike iz tanga in ne vedo, da se oba plesa ločita medsebojno i po izvoru i po ritmu, čeprav je takt pri obeh štiričetrtinski. Velika napaka je tudi mehanično plesanje vseh figur po vrsti brez ozira na godbo. Tak ples ne nudi pravega užitka. Ako pa paziš na godbo in jo skušaš nekako interpretirati, boš mogoče pritrtil besedam E. Křeneka, komponista opere »Jonny svira«: »Družabni ples je neprecenljiva možnost, da pride človek-neumetnik ven iz sebe in zasluti dih duha. Današnje navdušenje za ples zelo potrjuje to misel.«

Pravo zimsko veselje

Vam napravi zimski šport, ampak le, če ste si preskrbeli elegantno belo športno obleko. – Če ne perete volnene stvari tako kot je treba, prehitro izgledajo stare. – Volno in flanel je treba namočiti v mlačni raztopini RADIONa, potem nalahno iztisniti, pa bojo tkanine kot nove dobile svojo prejšnjo barvo in sveži ton. – Vse to delo opravi SCHICHTOV

RADION ki varuje perilo.

Samo malo pritisnite na rob karte z nohtom in vedno se bo poznalo na karti

Jezik poriniti v eno stran lica — kralj

S tenko iglo se za vedno zaznamuje karta. Nebajeno oko to težko opazi

Pokaži zobe — deset

Tako trenira goljuš na posebni pripravi. Vsaka nerodna kretnja izzove zvonec. Jemlje igralcu karte iz žepa, ne da bi ta opazil

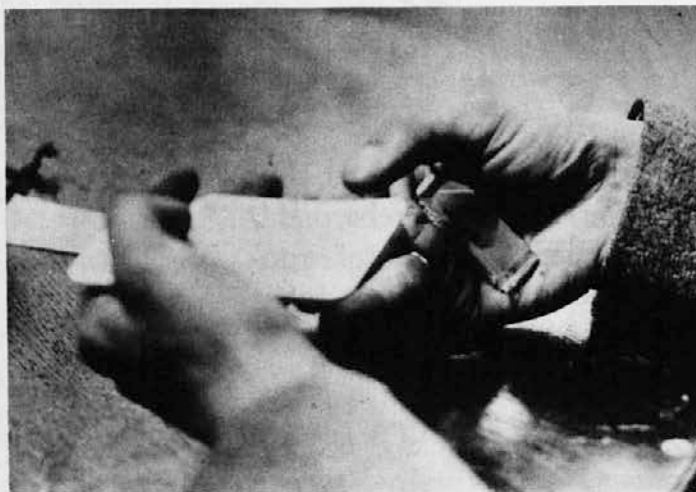
Takó se ne kartá pri poštenih ljudeh!

Pp.

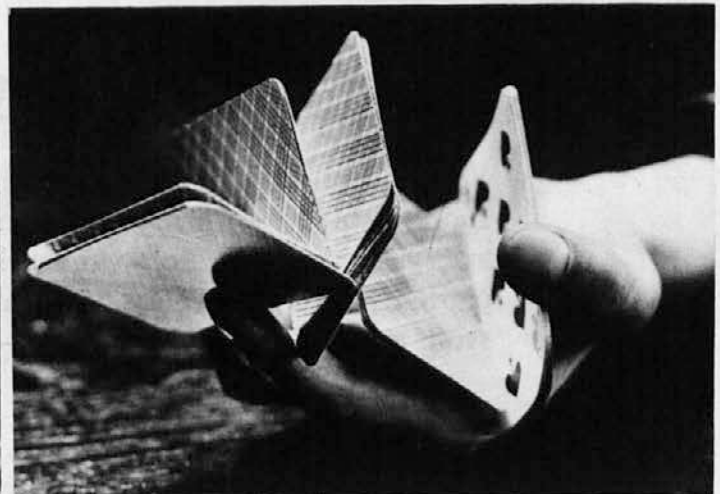
Karte so zabava ljudi, utrujenih po dnevnem delu, željnih majhnega počitka. Zbere se trojica, četvorica na par partij. To ni nič drugega kot lahka zabava. Toda so na svetu ljudje, ki čakajo na priliko, da z goljufivo igro dobé sebi, kar želijo. Čakajo na kolodvorih, v parkih na pravi trenutek dolgočasje, ko je kratka igra kar hitro na razpolago za razvedrilo. Kako se obvarujete goljufivne igre? Ne igrajte nikoli z ljudmi, ki jih ne poznate! Če pa že igrate, odprite oči in ušesa! Tu vam nudimo izbiro slik, kako delajo goljufivci — mojstri v svoji obrti. Ne glejte samo na roke — zlikovci poznajo svojevrsten mimičen alfabet. Noge jim govorijo svoj jezik. Pri mešanju kart — pozor. Nikoli ne igrati s kartami, ki jih tak neznanec slučajno nosi seboj. Na najrazličnejše načine zaznamovane karte prinesejo pravo razočaranje nepoučenemu igralcu.

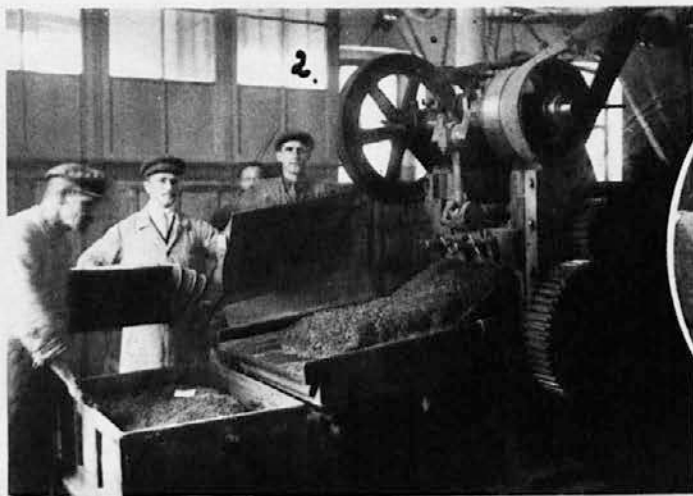
Brzjav pod mizo. En dotik: kralj, dva: kraljica, trije: fant, štirje: as

Zrcalce v roki goljuša. Vsako karto pozna že pri delitvi

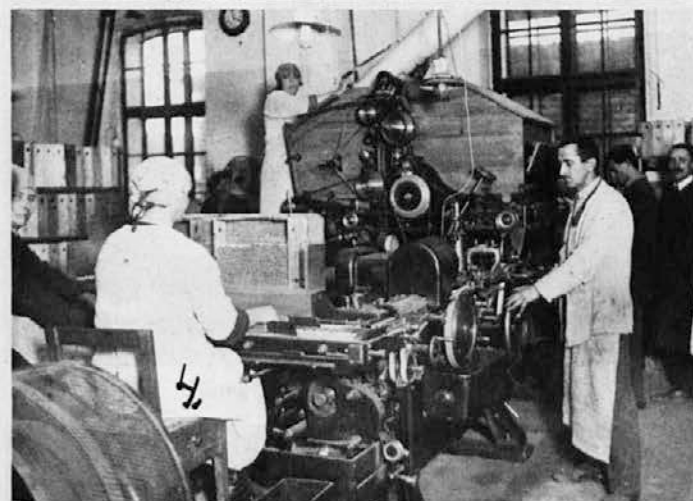
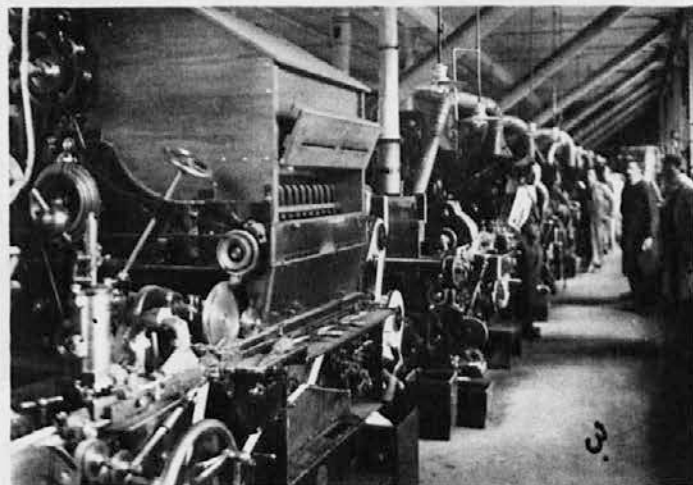
Štirikratna volta. Zelo težaven trik. Vsaka karta pride na tisto mesto, kot to delilec želi

Med cigaretami, cigarami in tobakom

1. Čiščenje in sortiranje listov
2. Rezanje tobaka
3. Stroji za izdelavo cigaret
4. Stroj v obratu
5. Stroj za izdelavo zavitkov. (Iz stroja prihajajo po platnenem traku zavitki, ki jih delavke pobirajo in devljejo v zaboje)
6. Pakovalnica cigaret

Foto »Ilustracija«

Pogosto zanese Ljubljana korak po Tržaški cesti, osobito ob nedeljah, ko si gre »privezat dušo« s krvavimi klobasami in drugimi takimi božjimi darovi. Tako hiti mimo tobačne tovarne, ogromnih poslopij, katerih obrat razpošilja dnevno neštivilno cigaret in cigar po državi; večina Ljubljanačanov ne pomisli, kakšne tajnosti se nahajajo tu notri. Tudi strastni kadilec, ki drži neprenehoma dimečo se svaljčico v ustih, najsi bo doma ali na cesti, teh poslopij sploh ne vidi ne, kaj še, da bi imel pojem o tem, kako cigareta in drugi tobakovi »blagric« nastanejo. In vendar ni nezanimivo, iti v posete v vse te po tobaku smrdeče prostore in si ogledati izdelke prav pri začetku, recimo tam, kjer je sicer okrogla in lepo dišča cigara še ploščat list. Stopimo za trenutek noter in denimo cigareto iz ust, kajti napis nas pouči, da v tovarni je — kaditi prepovedano.

Preko velikanskega dvorišča pridemo v poslopje za izdelovanje cigaret. Tobak prihaja v tovarno v velikih balah, v katerih se nahajajo listi taki, kot se trgajo v tobačnih nasadih. V posebnih oddelkih se nato izbira in sortira. Tak pogled nam nudi slika 1. V posebnih lesenih kojah se nato listje naškropi z vodo. Od tu se pripelje po dvigalih v rezalnico. Štirinajst brzorezalnih strojev, kot jih kaže sl. 2., nareže do 15 tisoč kilogramov tobaka dnevno. V poslugo stroju sta dva delavca, katerih eden pritiska liste med valje in ti valji pa naprej pod nože, drugi pa pobira narezani tobak. To velja za vse vrste tobaka, izvemši »Trebinjca«. Le za »Savski« tobak je potreba prej še nekaterih posebnosti. Je sicer najcenejši, a je z njim zato največ dela. Preden pride tobak v rezalni stroj, se mora pariti v posebnih kotlih. Od tu ga vozijo na vozičkih k strojem. — S tem pa pot savskega tobaka še ni končana, temveč mora še v prazilnico. Dim nam vzame pogled in duši nas v grlu. Šele ko se malo opomoremo, opazimo okrogle pločevinaste kotle, kateri se vrtijo okoli horizontalne osi. Pod njimi se kuri, tako da je temperatura v teh kotlih približno 80 stopinj. Ko zadobi tobak temnorjavo barvo, pride v elevatorje, kjer se shladi. Šele sedaj je savski tobak uporabljen za izdelovanje cigaret in zavitkov. Pričelo nas je dušiti in hiteli smo na zrak, kajti nahajali smo se v »švic kostnu«, kakor pravijo delavci.

Brezdvomno je najbolj zanimiv oddelek za izdelovanje »svaljčic«. Stroji najmodernejšega sistema, kakor jih kaže

slika 3. in 4., izdelajo dnevno vsak do pol milijona komadov. Sledimo pripovedovanju in razlagi prijaznega uradnika. Tobak prihaja iz prvega nadstropja po lijakih na tresoče se sito, nad katerimi so nameščeni magneti, ki odstranjujejo med tobakom eventualno se nahajajoče železne odpadke. Tu je tudi nameščen prašilnik, ki vsrkava prah. Kakor je tudi iz slike razvidno, pada tobak na spodaj se venomer vrteči trak, ki odnaša tobak proti stročnici. Na stroju je pritrjen kolobar papirja, kateri se vrtili in odvijajoči se papir teče po posebnih valjčkih, kateri v enakomerni razdalji odtisnejo značko svaljčice.

Na sliki 3. je ta del zelo dobro viden. Od tu teče papir naprej in pride v stročnico. V stročnici dobi že popolno obliko cigarete in teče proti posebni napravi, katera zalepi papir in takoj nato poseben električni likalnik posuši. Lepilo je napravljeno iz riževe moke, katera se v posebnih majhnih kotlih skuha. Nekateri stroji imajo napravo z zobatimi kolesci, ki stisnejo papir v zobčast šiv. Tako teče že izvršena cigareta proti okroglim nožem, ki napravijo do 1000 obratov na minuto, ter razrežejo cigaretni trak na 67 mm dolžine.

S tem je svaljčica izgotovljena in pade na posebno pomikajočo se mizico iz platna. Delavke pobirajo cigarete s teh mizic ter slabo izdelane takoj odstranijo. Te pridejo v poleg nameščen stroj, ki odstrani papir. Svaljčice se v posebnih okvirih odpošljejo v pakovalnico (slika 6.) in tu jih vložijo v škatle.

Ti stroji so uporabljivi za izdelavo vseh vrst cigaret, le valjček z napisom in barvo se izmenja.

Oglejmo si še napravo za pakovanje tobaka (slika 5.)! Skozi lijake prihaja na posebne mize, pri katerih po štiri delavke odtehtavajo potrebno količino tobaka za en zavojček. V mizi se nahaja kolo s posodicami, katero se neprestano vrtili. Te posodice se avtomatično odpirajo in vanje se vlaga odtehtani tobak. Iz njih pada v korce, kateri ga stresajo na papir. Ta pride po platnenem traku med »rokam« podobne lopatice, ki papir zavijejo. Tako pride iz stroja že gotov zavitek. Tisk ovitka se vrši v stroju istočasno. Stroj more napraviti do 60 zavojčkov na minuto.

Ropot in šum strojev nam je še vedno v ušesih, ko pridemo v posebno poslopje za izdelovanje smotk. Surovine uvažajo iz inozemstva. Mesto strojev »ropotajo« ženske ena čez drugo in utihnejo šele, ko nas zagledajo. Tu trebijo liste, ter iz vsakega odstranijo glavno žilo, kakor je razvidno iz slike 7. Tu nas prevzame prijazni šef drugega oddelka in nas odpelje v svoje prostore. S humorjem nam razlaga razno delo. Strojnim potom se izdelujejo le smotke slabše vrste. Stroji izvrše samo tako zvane lutke (sl. 8.), to je notranji del, katerega nato ovijejo z lepim listom. Vse finejše smotke se izvršujejo na roko, to delo se vidi iz sl. 9. Drobni listi se zvijejo ter se ovijejo z večjimi in zalepijo. Smotke se zatem temeljito presuše v posebnih pečeh in na novo navlažijo v vlažnih kletih, ter so šele po preteku šestih mesecev uporabljive za eksport. Vsaka delavka izdelava dnevno le do 250 smotk, to pa zaradi tega, ker je treba temu delu posvetiti izredno pažnjo. Izdelujejo se vse vrste cigar, izvzemši najboljše.

Četrta produkti so klobase, pa ne — »kranjske« — ampak za žvečenje (slika 10.). Delavke vlagajo v stroj liste, kjer jim dasta dva vrteča se valja z utorom okroglo obliko. S tem nastane nekaka vrv iz tobačnih listov, ki se navija na vitelj. Delavci razrežejo to vrv na manjše kose v obliki klobas. Te pridejo v vlažne kleti ter po par mesecih na trg.

Da ne bodo zapostavljene »šnofarce« in »šnofarjce«, naj povemo še, kako izdelujejo burmut, t. j. tobak za noslanje. Prah in odpadke smotk zmeljejo v posebnem mlinu. Dodajo še tiste dišave, katere vsaka »šnofarca« oddaja od sebe v veliki meri. Da pa ne boste mislili, da so to tako slabe dišave, vam jih naštejemo: figova moka, cimet, rožno olje, različni parfumi itd. Nato se kot polfabrikat vlaga v sode, v katerih leži tri do štiri mesece, nakar se nasuje v zavitke in odpošilja.

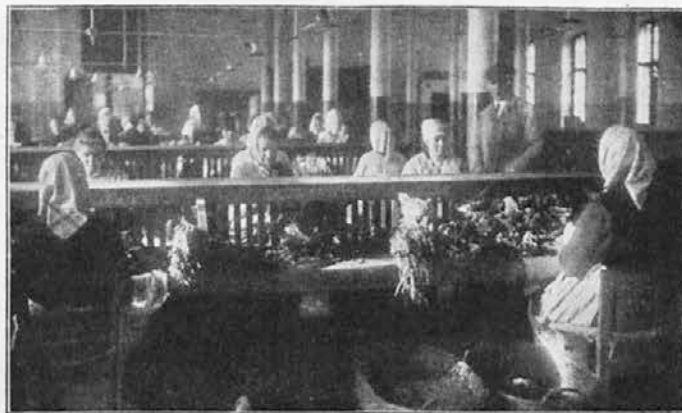
Omenimo še zadnji produkt, tobačni ekstrakt, ki se uporablja proti razni golazni. Prah, odpadke tobaka in posebno slabo listje se namaka nekaj mesecev in nato v posebnih pripravah izdeluje ekstrakt. Ostanek pa se prodaja kot gnojilo.

Izmed svaljčic izdeluje ljubljanska tobačna tovarna le »Vardar«, »Morava«, »Neretva«, »Zeta« in »Sava«.

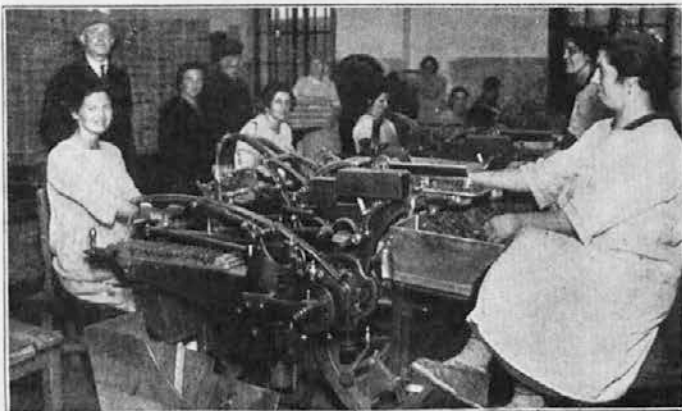
Poseben oddelek tvori kartonaža, kjer se reže lepenka in izdelujejo škatle.

Pogonsko energijo ljubljanske tobačne tovarne dobavlja lastna centrala. Ima dva parna stroja po 90 KS, katera ženeta dva generatorja po 45 kilovatov in z napetostjo 330 V.

Tovarna razpolaga z lastno kovinsko in mizarstvo delavnico. V tovarni se nahaja tudi kuhinja, katera nudi de-

7. Trebljenje listov za cigare

8. Izdelovanje lutk

9. Izdelovanje finejših smotk

10. Stroj za klobase.

lavstvu za nizko ceno temu primerno hrano. Lastna požarna bramba preprečuje eventualno nastale požare.

Prisrčno se zahvalimo za prijazen sprejem. Ko se zopet nahajamo zunaj teh, po tobaku smrdelih prostorov, si za-

palimo cigarete. Da pa ne bo kdo mislil, da smo mogoče nastavili žepe in da so deževale cigarete vanje, povem, da so v vsakem oddelku zato plačane ženske, ki ne delajo drugega, kakor »špansirajo« z metlami okoli in pazijo, da

Nobena krema ne more spremeniti Vaše kože

TODA NEGA KOŽE NA ZNANSTVENI PODLAGI — ki oživlja kroženje krvi po staničju in obnavlja delovanje por — bo ohranila Vašo kožo čisto, odporno in nežno. To so temeljni Elizabeth Ardenove metode. Sledite vsako jutro in vsak večer točno vsakemu predpisu Elizabeth Arden, ter uporabljajte zato *Venetian Cleansing Cream* (čistilno kremo), *Ardena Skin Tonic* (sredstvo za jačenje kože), *Special Anstringent in Orange Skin Food* (hranivo kože).

*Elizabeth Arden
Venetian-proizvodi
se dobivajo v*

**DROGERIJI
ADRIJA**

Mr. ph. S. BORČIČ

L J U B L J A N A

Selenburgova 1

ELIZABETH ARDEN

25 Old Bond St. London W 1

673 Fifth Avenue New York

2 rue de la Paix Paris

se ne spozabi kak oboževalec in ne vzame svoje »oboževalke« s seboj, kajti skušnjave so velike. Ko bi bila pa tobačna tovarna izdelovalnica piškotov, bi potem morali sigurno nastaviti za vsako žensko moškega, ker tudi žensko meso je slabo.

Zakladi

Ign. Nikorowicz

(Eleganten, temačen salon, empire. Ob oknu lepa etažera. Na njej lep svečnik iz Pompejev; poleg starinska ura in spominjska slika »Ljubimkanje«. Večer.)

Starec (novemu slugi): Pozabil sem ti povedati, da se etažere ob oknu ne smeš nikoli dotakniti, razumeš — nikoli...

Sluga: Kdo pa jo bo očistil prahu, veleccenjeni?

Starec: Ti ne, ti ne! Me razumeš?...

Ko sluga odide, vzame starec iz odprtine v zidu mehko krtačico in svilen robec. Gre k etažeri in ljubeznivo čisti ž nje prah. Najmanjši prašek mu ne uide. Po vrsti jemlje v roke: svečnik, pahljačo, uro in sliko. Nežno jih ovija s svilenim robcem, ves čas gleda z milim pogledom te mrtve stvari, kakor da so žive...

Tema... Starec nažge sveče v svečniku, sede pred etažero in opazuje svoje zaklade.

Dve sveči komaj zadosti osvetlujeta prostor. Ura, pahljača in slika mečejo svoje sence na zid. Od časa do časa zatrepetata sveči v tenkem dihu, ob istem času se zganejo sence osvetljenih stvari na zidu, se raztezajo in migetajo v ozadju, kakor da je življenje v njih...

Smrtna tišina.

Starinska ura: Hihih! Moje pero bo počilo, bogme, ne zdržim več!

Svečnik: Kaj se je zgodilo? Povej!

Starinska ura: Ah, nič, tako smešno je...

Pahljača: Za kaj gre? Smejem se že naprej... Fru... fru... fru...

Starinska ura: Ker nas starec tako ljubi...

Svečnik: Ali veste, zakaj nas ljubi?

Starinska ura: Vem: ker nas je njegova žena tako zelo ljubila. In to je tako smešno...

Pahljača: Fru... fru... fru...

Starinska ura: Spominjam se, da je nekoč starec mislil odpotovati. Seveda se je ona zmenila s »tretjim« za sestanek. Čas odhoda se je bližal in starec se je nekam obotavljal s slovesom. Ali veste, kaj je napravila?

Pahljača: Kaj, kaj?

Starinska ura: Pomaknila je moja kazalca malo naprej in starec se je odpeljal...

Slika: Hihih! Pokam od smeha!

Pahljača: Spominjam se podobnega doživljanja. Bilo je na plesu. Starec je bil zaročen ž njo. Zakrila se je s pahljačo in mu šepetala besede ljubezni, v tem ji je »tretji« poljuboval vrat...

Starinska ura (amuretu): In ti ne veš nič?

Slika: Seveda. Pomislite: prepričala ga je, da so lasje za mojim okvirom njegovi... toda... hihih...

Pahljača: Ali so bili to lasje »tretjega«?

Svečnik: To še vse ni nič... Kar sem jaz videl...

Pahljača: Povej, povej...

Svečnik: Bolje, da molčim...

Pahljača: Začel si, nadaljuj!

Svečnik: Mogoče si samo domišljudem... Ugasnila sta sveči...

Starinska ura: Neumni starec.

Pahljača: Gluh je.

Svečnik: In slep.

Starinska ura: Toda ta starec ni izjema. Ljudje vedó, slišijo in vidijo manj, kakor me »mrtve stvari«...

Slika: Pst! Tiho! Ali slišite? — kaj se godi?

Pahljača: Ah, ni vredno besed: starec joka...

Brez uspeha.

»Kaj si delal tako dolgo zunaj?«

»Gospod je izgubil bankovec za 10 Din, pomagal sem mu ga iskati.«

»Uspeh?«

»Gospod ga je sam našel.«

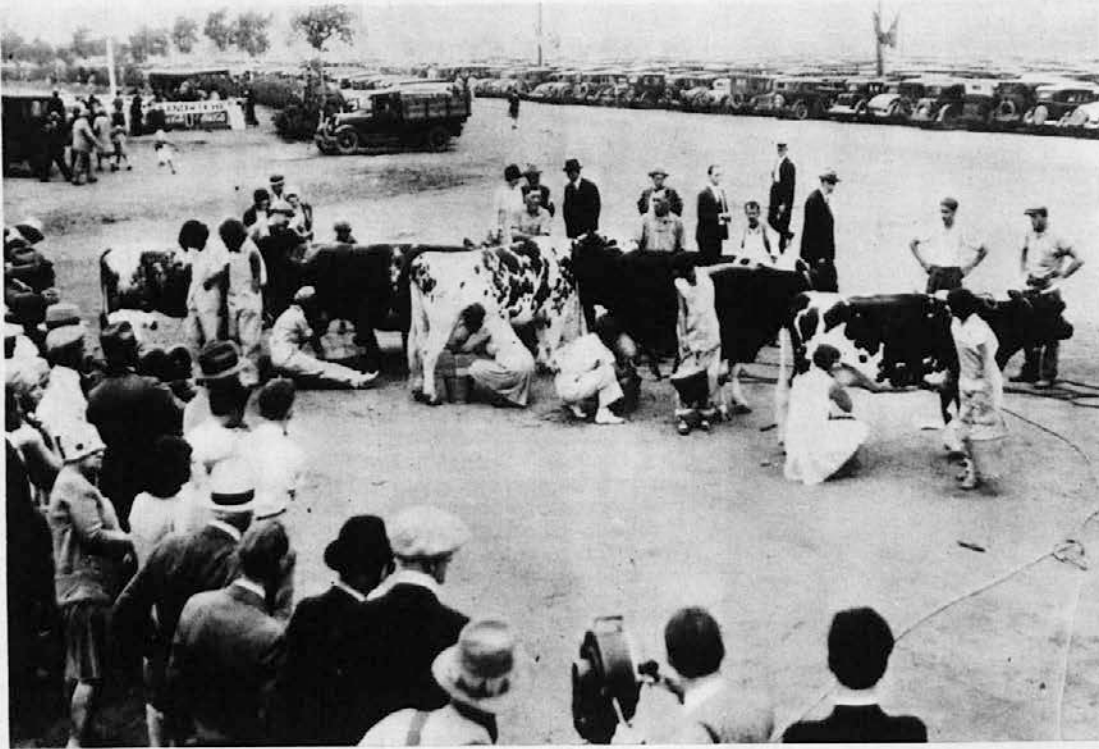
Stara pravica.

Konj: »No, osel, zate mora biti posebna čast, da stanuješ z menoj skupaj v hlevu!«

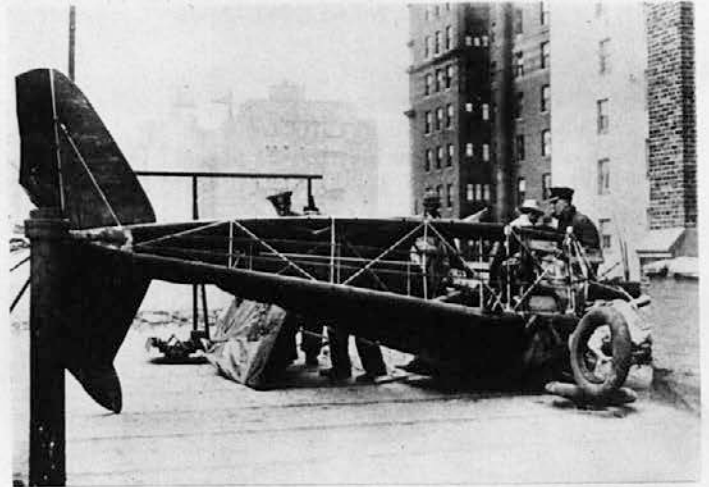
Osel: »Ne bodi nadebuden in domišljav! Vas konje kaj kmalu spodrinejo avtomobili — a oslov bo vedno dosti na svetu.«

Iz vsega sveta

Pp.

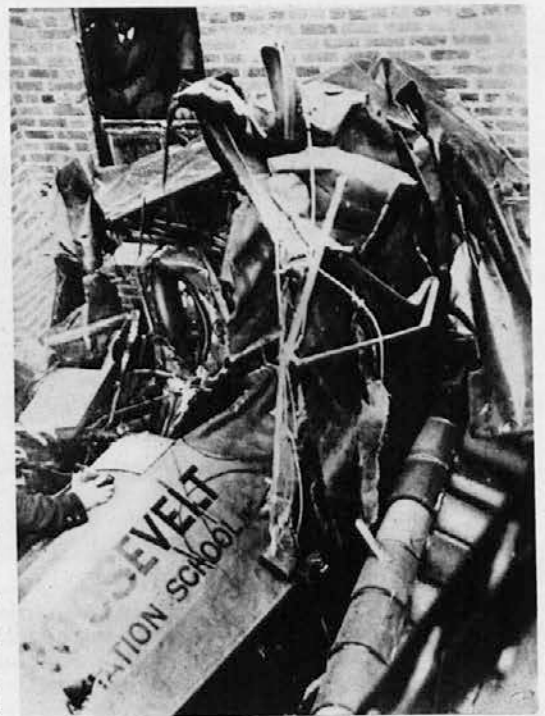
V Pomoni (Kalifornija, U.S.A.) so priredili pred kratkim tekmo v molzenju krav. Udeležile pa so se je dame »družbe« in bogate farmerke. Prišle so od vseh strani v številnih avtomobilih, ki jih vidite urejene in nagromadene v ozadju. Kako bi izgledala taka tekma pri nas in katera naših lepotic bi dobila prvo nagrado?

Ženski Samson. Senzacija v New Yorku. Vlegla se je s težkim nakovalom na prsni, po katerem sta tolkla mož in brat s kladivi, da so se ji poznali odtisi žebeljev na hrbtu

Katastrofa letala v New Yorku

V centru mesta se je zrušil avion amaterja z dvanaajstnadstropne palače, kjer se je nastrehi mislil pilot izkrcati. Pilot se je ubil, avion popolnoma razbil

Pod varstvom bogov. Indijanska družina pod kipom boga Mumbo-Jumbo, v katerega verujejo, da jih varuje zlega

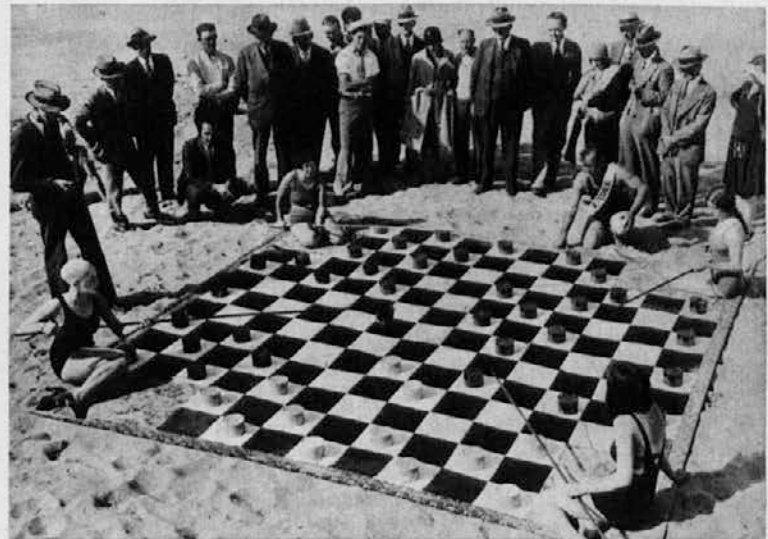
J. Hazard iz Cantona (Amerika) si je obil v glavo, da prekorači kanal La Manche na teh svojevrstnih »čeljih« in s tem svojevrstnim »krmilom«

Lojalnost angleških ministrov. Naša slika kaže bivšega angleškega ministra Winstona Churchilla (v sredi), ki je povabil k sebi na obisk sedanjega ministra Snowdena (desno). Ker je Snowden skrajni politični nasprotnik Churchillov, je za naše pojmovanje politične lojalnosti dovolj težko razumljivo, da ga je Churchill sprejel v goste. Na sliki od leve na desno: admiral sir Rogar Keyes, mr. W. Churchill, miss Margaret Bondfield, mr. Phillip Snowden

Vsako mesto ima svojo malo senzacijo. Promet na enem od londonskih mostov. Ali bodo prišle previsoko naložene košare preko mostú?

Zabava v Venice (Kalifornija) na vročem solncu. Nova damska igra. Štiri osebe igrajo naenkrat s palicami kot pri biljardu

Rdeči direktor!

Aleksander Nevjerov

Pavel Kudaškin — direktor. Pavel Kudaškin — šef. To zveni tako dobro kakor: kupa vina, polna kupa vina. In Kudaškin pije iz obeh kup hkrati. Kako sijajno je vendar to življenje! Sam hudič ga ne bi mogel zamisliti lepše. Prej se je reklo kar: Pavel Kudaškin, zdaj pa: Pavel Ivanovič! Prej peš, zdaj per avto! O, in kakšno delovno sobo ima! Velikansko, svetlo! In kakšno mizo! Z zelenim prtom prevlečeno in na osem predalov. Delovna soba, miza, telefon, avto, portir. Najbrž je vse to samo sanja. Če pa ni, potem se je takega mesta treba oprijeti z vso silo. Z zobmi se je treba vanj zagristi. Končno tudi ni nobena šala: »Direk-tor!«

Doslej samo navaden delavec — zdaj naenkrat »sodrug direktor!« Avto drvi in zemlja pod njim. In nebo nad njim. Cela cesta drvi, celo mesto. To je življenje. Ključavničar gre — slikar pride — zidar gre. A Kudaškin drvi po mestu. On stoji višje nego ključavničar, višje nego slikar in zidar. To je življenje!

»Di-rek-tor!«

Kudaškin sedi v naslanjaču z usnjatimi blazinami, se smehlja prijazno. Levo pred njim — inženir, desno pred njim — inženir. Da, s takimi ljudmi sedi zdaj za isto mizo. Kadijo — on tudi kadi. Iztegnili so noge — on jih je tudi iztegnil:

»E-na-ko-prav-nost!«

*

Kako komično je vendar predmestje! Kako so tam vse hiše majhne! Ob zidovih sede po klopek delavci z odpetimi sracjami, ženske žvečijo pečke od solčnih rož, otroci se jim plazijo pod nogami. In v taki hiši je nekoč prebival tudi Kudaškin. Zdaj pa stanuje v centru mesta — v pet nadstropij visoki hiši. Direktor tovarne vendar ne more stanovati v delavskem predmestju! Saj ga ne bi noben inženir smatral za resničnega direktorja... Noben specialist ne bi imel velespoštovanja pred njim.

*

Ali je to zrcalo tako čudovito, ali pa se je sodrug Kudaškin zares tako zelo spremenil? Zdi se, da ti brki sploh niso njegovi. Prej so bili dolgi, kocine so štrlele proč in visele dol, zdaj so »angleško« pristrženi, čisto majhna ozka krtačica pod nosnicami. In tudi lica so ko da niso njegova. Samo poglejte, kako se pričenjajo napihovati in vedno bolj roza postajajo. In oči in vrat z belim ovratnikom — vse to, se zdi, ni njegovo. Modra obleka, fina cigareta med zobmi, brezhibni čevlji na nogah. Neumnost! Naravno, da je to on. Direktor vendar ne more hoditi tak naokoli kakor kak navaden delavec. Saj ne bo imel noben inženir pred njim potrebnega velespoštovanja. In razen tega...

»Dober dan, Pavel Ivanovič!«

»Moje velespoštovanje!«

»Pridite vendar enkrat z nami na čašo čaja!«

»Žalibog, nobenega časa, sodrug Zamojkov. Danes — seja upravnega sveta!«

»Dober dan, Pavel Ivanovič!«

»Moje velespoštovanje!«

»Kako Vam gre?«

»Ni lahko, sodrug Grigorjev. Ne bom več dolgo zdržal v tem podjetju!«

»Kaj pravite?«

»Delo s takimi upravnimi svetniki je nemogoče!«

O to vam je zvit lisjak, ta Pavel Kudaškin. Z inženirji govori drugače nego z delavci. Če je vse to resnica, se je treba mesta trdno oprijeti. Biti z inženirji v prepiru, ni dobro, z delavci — tudi ne.

»Po-li-ti-ka!«

Samo zato je treba z vsakim govoriti po svoje...

Razen tega je treba občevati v »Društvu inženirjev«. V modri bluzi pa ni mogoče sedeti poleg dame. In tako prijetno je, ako človek ne more v zrcalu prepoznati sam sebe. Sploh je pri inženirjih navada, da poljubljajo damam

roke. In po sili razmer se bo podvrgel tudi Kudaškin etiketi. Zaenkrat seveda še ne. Zato končno tudi ne gre. Treba je le marsikaj ukreniti, da ne boš veljal za neinteligentnega kmeta.

Vse bi bilo v najlepšem redu. A kljub temu Kudaškin z življenjem ni zadovoljen. Se pravi, z življenjem že, le s svojo ženo ne. Predstavite si samo: čisto navadna ženska! Nosi katun in na glavi ruto. Vrag jo vzemi, to še ne bi bila nesreča, mogli bi ji na Tverski cesti kupiti vsako poljubno obleko. Ji dati na glavo namesto rute klobuk. Ne gre za to. Ona nima nobenega obnašanja. Tako je, hudiča... Ona je ostala taka, kakor je bila kot žena delavca.

Kudaškin ji pravi: »Zdaj si žena direktorja.«

»Nu, Papašenjka, kakršenkoli direktor že tudi si, jaz te imam rada brez vse te šare...«

Kaj boš storil na to? Pride obisk in ona se skrije. Pri ženah inženirjev naravnost vidiš, kako jim stopijo oči iz jamic, tako koketirajo. Ta zeljnata glava se pa ljudi boji, pride ven v ruti, in Kudaškin pride v tako zadrego, da zardi do ušes. Ne — s tako ženo se pred ljudmi ne moreš pokazati. In zaradi nje tudi ne bodo imeli nikoli pravega spoštovanja pred njim. Na prvi pogled se vidi: navadna delavka. In če hočemo biti popolnoma odkritosrčni: ona je tudi že nekoliko prestara zanj. Da, če bi mogel človek dobiti drugo, takšno s svilenimi nogavicami...

In to je tudi napravil. Kar preprosto in naravnost je rekel svoji ženi: »Midva nisva za skupaj!«

Žena v katunasti obleki je šla — in prišla je taka, ki razume koketirati. Vitka, mlada, s svilenimi nogavicami. Ah, kako je interesantna! Ne pije nič čaja — želi kave! Kruh mrzi — kupiti ji je treba prepečenca. To ali ono ni več moderno, v izložbah se vidijo že nove stvari. Čokolada, hruške, teater, manikira, parfem, eau de cologne... In kako se zna obnašati! »Merci, pardon. Danes mi je strašno dolgčas...«

*

Ravnokar je dal Kudaškin svoji mladi ženi zadnjikrat hruško cesarščico. Točno ob dveh ponoči je presedlal z avtom GPU (prej Čeka) v drugo stanovanje. Se zgodi! Domišljavost rodi večkrat še hujše posledice.

Mladi risarji

M. Pregelj: Sneg odmetavajo

Česa še ne veste?

Od osmih tisočev velikih knjižnic na svetu je največja knjižnica britanskega muzeja v Londonu. Obsega več kot štiri milijone najrazličnejših knjig.

*

Igro s kartami so poznali Kitajci že leta 1120. pr. Kr. r.

*

Koran (mohamedansko sveto pismo) psuje psa z »nečisto živaljo«. V mohamedanskih deželah pes ne sme prestopiti praga hiše. Mačke pa so bile Mohamedu najljubše živali in zato jih mohamedanci imajo radi.

*

Glavna hrana Kirgizov je kumis, mešanica kravjega, ovčjega in konjskega mleka. Dva tedna se mora kisati. Med tem časom posodo temeljito tresejo. Gotova jed ima okus kakor meteno mleko in tako hitro nasiti človeka, da je ne more izpiti več kakor en sam kozarec tisti, ki kumis prvič pokusi. Ko pa se privadi, izpije tudi osem kozarcev. Kumis je zelo opojen, če ga spiješ mnogo, te zaziblje v nekakšen sen, da se stvari in dogodkov ne moreš točno spominjati.

*

Severni medved je povprečno trikrat tako težak kot lev. Oči kačjih pastirjev imajo trideset tisoč majhnih plošč (facet), ki jim dajejo tako dober vid.

*

Prve umetne bisere, ki so preslepili celo strokovnjake, je izdelal leta 1636. Francoz Jaquin, ki je delal iz nasoljenih ribjih luskin nekakšno esenco, nazvano Essence d'Orient. Notranjo stran steklenih biserov je namazal s to svetlikajočo snovjo. Nato jih je napolnil z voskom. Ponaredba je docela sličila pravim biserom.

*

Na Koreji raste rastlina, imenovana ginzing, ki jo plačujejo na Kitajskem z zlatom. To rastlino primešajo v majhnih delih pijačam, imajo jo za življenjski balzam. Bolniki, ki so že namenjeni smrti, jo uživajo in si podaljšajo življenje za par dni.

*

Mesto Damask nazivljajo arabski geografi »materino znamenje na licu sveta«, »perje pavov iz paradiza«, »ogrlica lepote«. Po pripovedki orientalskih kristjanov je Bog tu napravil Adama iz rdeče zemlje.

Ples na ledu

Blazine po načrtih akad. slikarja Mihe Maleša

Kako si mora v naših časih umetnik služiti svoj kruh

Foto »Ilustracijae

Razstavni prostor Mihe Maleša na zadnjem velesejmu, kjer je prodajal svoje originalne, svojo knjigo, blazine in robčke po svojih načrtih. Pa saj so vedno trdili, da mora imeti umetnost ekonomsko bazo in posebno: da se mora približati ljudstvom. Razpni svoj šotor pod milim nebom — to bodo ljudje oreli k tebi kot na semanju dan!

Hickory-smuči, jesenove smuči
stremena: Seidl, Sixt, Haug
palice: poper, tonkin, bambus
maže: Oestby, Tento,
Sohm, Bratlie, Hey
smuški čevlji,
gojzeri, smuč.
jopice »Poli«

D. Z. O. Z.

LJUBLJANA • GOSPOSVETSKA 6

FILATELIJA V današnji številki pričnemo objavljati filatelistični kotichek na pobudo številnih slovenskih filatelistov. V vsaki drugi številki bomo objavili serijo prvih jugoslovanskih znamk ljubljanske serije. Ves material je zbral praokar preminuli g. Ivan Vernik, znani filatelista, ki je tudi uredil proe tri serije Ljubljanski kamnotisk, 11½ zobčan, franko znamke — Lithographie de Ljubljana, 11½ garnie de pointes, timbres fco.

hrapavi papir — papier rauque

vijoličasto
violet

rumenkastozeleno
jaunâtre-vert

olivno
olive

rdeče
rouge

vijoličastordeče
violet-rouge

rjavo
brun

gladki beli papir
papier blanc, lisse

grahovo- in olivnozeleno
c. de pois-vert et olive-vert

rjavo
brun

modro
bleu

rumenkasto
jaunâtre

vijoličastordeče in rdeče
violet-rouge et rouge

gladki rumenk. p. — p. jaunâtre lisse

porozni papir — p. poreux

hrapavi
rumenkasti papir
p. rauque jaunâtre

gladki rumenkasti p.
p. jaunâtre lisse

vijoličasto
violet

rjavo
brun

olivno
olive

smaragdnazeleno
emeraude-vert

vijoličastoroza
violet-rose

motnomodro
mat-bleu

beli debelejši papir — papier blanc plus épais

modro
bleu

smaragdnazeleno
emeraude-vert

rumenkastozeleno
jaunâtre-vert

olivno
olive

motnomodro
mat-bleu

vijoličastoroza
violet-rose

kredasti papir
I. plošča
papier crayeux
1ère plaque

zeleno
vert

vijoličasto
violet

zeleno
vert

vijoličasto
violet

kredasti papir
II. plošča
papier crayeux
IIe plaque

Ivan Levar,
član drame kr. Nar.
gledališča v
Ljubljani

Levo:
V vlogi
Bonaparta
(Življenje je lepo)
Desno: V vlogi kralja
Filipa II. (Don Karlos)

Novitete iz državnih gledališč v Ljubljani

Schiller: Don Karlos (režija C. Debevec)
Achar: Življenje je lepo (režija O. Šest)
Strauss: Beneška noč (dirigent Ant. Neffat, režija Jos.
Pophe)

Foto »Ilustracija«

V sredini levo: Iz III. dejanja optimistične komedije
»Življenje je lepo« (Plut, Potokar, Levar, Mira Dani-
lova, Lipah)

Golobčki na Markovem trgu (Beneška noč, III. dejanje)

Anina (Poličeva), Caramello (Drenovec)

Ko se sam brijem...

Ivan Čargo

Strašno nerad grem pod svoj lastni nož. Poredkoma se sam brijem. Včasih pa le nanese, da se moram po večkrat zaporedoma in to mi je strašno neprijetno. Samega sebe čistiti je kočljiva zadeva, ko imamo vendar brivcev vse preveč okoli sebe. Zgodi se pa, da nas med tolikimi eden le pošteno obrije...

V sobi imam zrcalo. Kakšno? Dvomim, da bi bil kdo brez zrcala. (Tista zrcala, ki jih imajo ženske, niso po mojem mnenju prava zrcala — so le rafinirane leščerbice.) V kolikor poznam moške, uporabljajo zrcalo edinole v potrebi. Za ženske je zrcalo duševna hrana. Grde ga sploh ne marajo; preopiče se jim zdi, prenzakotno opravilo (to je resnica) se vedno gledati v zrcalo...

Tista predpriprava, brušenje britve i. t. d.; nekaj mersarskega je v vsem tem...

Vse pripravljeno. Razrezan (jaz ga kar lepo natržem) časopisni papir (tak papir je nepriporočljiv, zaradi papirja samega ne toliko, ampak radi tiska na njem in vsebine člankov je nevarnost zastupitve velika!!), milo, brisača, čista voda, vse drugo je luksus.

Moj verni drug v zrcalu oponašajoče drgne s čopičem po obilni čeljusti. Zrcalo (če je dobro) do pičice vrača tvojo sliko. (Otroku je nepotrebno, ker je sam na sebi živo zrcalo!)

Bliskoma potegne moj drug po napetem vratu. S satanskim nasmehom v očeh mi zasepeče: Vodoravno potegni! Ha, vodoravno! Samo mala razlika, vodoravno in ne navpično. Radi tiste vodoravne črte je že marsikatera glava odletela... O prijatelj, kar lepo navpično, kar navzgor. Seveda je neprijetno, skeli, peče... Seveda je težje samega sebe obdelavati kot sto drugih, stara brivska pesem!

Čudno zelen v obraz moj drug. Tako neprijetno tuj se mi dozdevaš...? Kar naprej, navzgor... Britev trmasto poje, prepira se z roko. Britev bi morala biti dobra, saj je iz prvovrstnega jekla, podedovana je sicer in to jo kvari. Če bi mogel biti brez nje, če bi se ne moral včasih sam briti, kdaj bi jo že zagnal... podedovana je!

Počemu mi tako lokavo škiliš? Pazi, da se mi ne vrežeš, mi pravi drug iz zrcala... Vraga, to boli živce! Pazi, pravim Ti, z britvijo okoli vratu je opasna igra. Sicer boš gledal kako krvavim, bolelo bo pa le tebe...

Vraga, najrajši bi se čistil brez zrcala. Poskusi! Razmesariš se dodobra. Ah, brez zrcala le ne gre... Tako čuden moj verni drug v zrcalu? Meni? Nič! Ali kaj tebe gloda, kaj je tebi? Britev škrt. Nabrusim jo. Moj drug me od daleč škili. Le brusi, le...! Dregnem v predmet... zrcalo se zamaje. Pretvorasto se popači moj obraz... Da bi bilo že konec tega pačenja... Mirno, prosim!! Z obraza v obraz. Naprej, redno navzgor...

Nekdo trka! Kdo je? Kdo!? Vrata zahrešče, zrcalo se zamaje, moj obraz se spači... Naprej, za vraga!! Oprostite... tukaj pismo... me pošilja... kdaj... mislite? Mislim! Počakajte, da se obrijem... Zdaj ne morem...

Britev škrt. Zopet trka! Naprej! Zrcalo se zaguga... Počakajte prosim, saj vidite vendar.

Kaj se me bojiš? Čemu tako buliš vame, saj sem jaz tvoj verni drug. Pusti me, ne glej me! Čemu me mučiš, zakaj spreminjaš vedno obraze. Mene je strah...

Ali ne slišiš, kako trkajo? Kdo? Polna soba jih je. Obrni se, poglej jih! Vrezal si se, kri ti teče po belem licu, poglej! Meni? Da! Tebi vidim kri na licu, mene boli... Britev škrt. Kdo so, ki me čakajo? Ti jih vidiš iz zrcala, povej mi, kdo so!

Zopet trka... Vrata se odpro, zrcalo se zamaje, popačen obraz me draži izza okvira.

Še par sekund potrpi, drugače se ves razrežem...

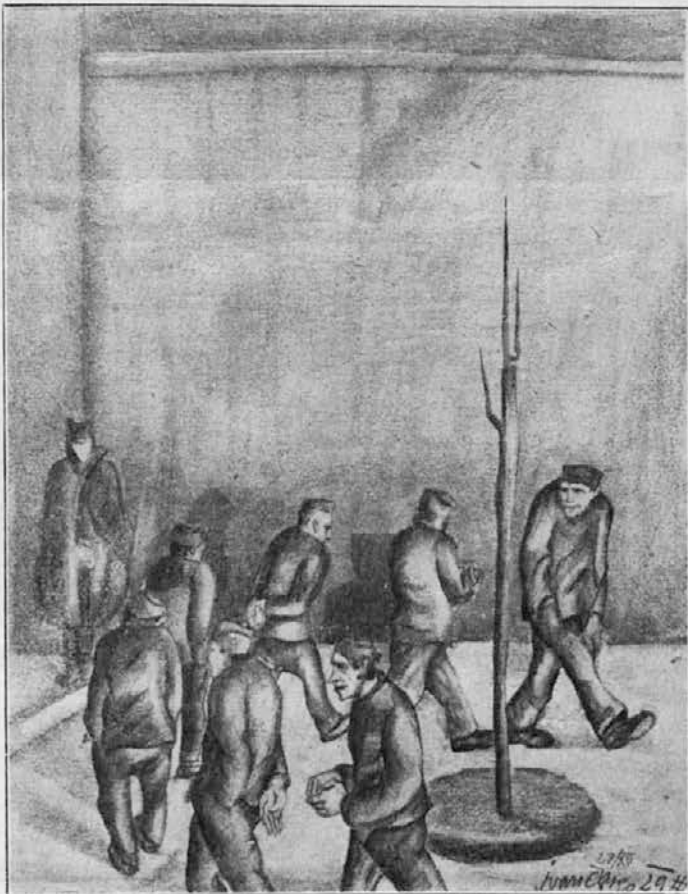
Ti se potiš, ti si bled, kaj ti je, moj revni drug v zrcalu? Meni? Tebi, tebi, kaj je! Poglej jih, vedno več jih je. Obrni se, poglej jih, kopičijo se trumoma. Ali se jih bojiš? Pazi, da te katera ne dregne! Nož se ti zareže v grlo... Še par sekund, prosim te!

Kdo trka!? Za božjo voljo, še trenutek... Ti si blede preplašen, ti se potiš? Že te tlačijo, za hrbtom se ti pačijo. Obrni se, oborožen zamahni, vratove jim prereži...

Sunkoma se obrnem, razburjen zamahnem z roko po zraku — Zaklenknilo je!...

Dobro jutro! Oprostite, če vas motim, nočem vas nadlegovati, kava bo mrzla... Gospodinja je zopet zaprla vrata za seboj in je odšla.

Odhajnil sem se, pobral sem britev s tal. V zrcalu se mi je zasmel moj verni drug, meni je bilo čelo potno... Vsakojutranje skrbi, ki so me čakale, so pobegnile. Umit in obrit sem se oblekel, popil sem kavo, šel sem na ulico, da jih dohitim, te neznosne, vsakdanje skrbi... da jim prerežem vratove...

Ivan Čargo: Sedem ljudi na sprehodu

Clemenceau

Iz povodnji literature o Clemenceauu, ki se je takoj po njegovi smrti vlila na francoski književni trg, se dviga osebnost Clemenceaua kakor skala v morju, postava tega moža, ki je bil velik po tem, kar mu je dala narava elementarnega in velikega. Tu priobčujemo par odlomkov iz razgovorov s tem velikim francoskim državnikom, ki jih je pribčel Drieu de la Rochelle v »Revue Hebdomadaire«.

»Leta 1871. sem prišel v parlament z idejami otroka,« tako pripoveduje »tiger«. »Občudoval sem razne može in mislil, da naj hodim kar po njihovih potih in nadaljujem njihovo stremljenje. Politično delovanje se mi je zdelo enostavno. Vsekakor sem takrat že mnogo videl. Narod, tako sem se vprašal, kaj je narod?

Hotel sem to vedeti. V parlamentu pa sem bil kakor slikar, ki opazuje svoj objekt v zrcalu. Kmalu sem spoznal politično življenje: strašno je. Strašno! Narobe obrnjen svet. Splošna korupcija. Tedaj se je zgodilo, da nisem bil več izvoljen. Vrnil sem se v samoto. To je bil najveselejši

del mojega življenja. Ah, bolj ljubim knjige kakor pa narodne poslance. Devet let sem delal v miru. V tem času sem šele mogel spoznati francoski narod pobližje. Da, zdvomil sem nad svojo domovino. Mislil sem, da bomo poraženi. Nisem imel prav.

Na vsak način — vedno sem mislil na Francijo. Patriot sem. To je nekakšen poetičen občutek, ki ga čutim. Ljubim tisto majhno reko v moji domovini, ljudi, ki jih poznam — pa ne vseh —, ki govorijo dialekt mojih otroških let. Seveda je ta občutek tudi na filozofski bazi. Ah, Francija ...

Francija. Študirajte Francijo. Rad bi, da pridete prav do korenin vsega zla. Potoval sem, videl sem sledove nekdanjih naših porazov. Mesta v Ameriki, ki še danes nosijo francoska imena. V Indiji je živel neki doktor, pustolovec, v Mysori mislim, ki so ga mnogi častili. Bil je celo minister, celo general — toda vse to je izgubljeno. Ludvik XIV., Ludvik XV., ali je to za Parizane trg zmage? Daleč od tega! To so porazi. In Napoleon? Ali je to lok zmage in triumfa? Waterloo ...

V trenutku svetovne vojne nisem imel zaupanja. Pozneje sem ga morda imel preveč. To je bilo potrebno, da smo se vzravnali. Nisem mislil, da bomo tako visoko zrasli.

Zmaga — to je grozno. Med nami, prokleta nevarna, namreč zmaga! Morda vam jemljem pogum, če vam to pripovedujem. Toda kaj hočete — začel sem — moram nadaljevati. Star sem — ne morem reči drugega. Ta dežela je na robu —.

Pravijo, da sem priljubljen — stiskajo mi roko, zahtevajo podpisov. Žene so bolj prijazne proti meni, kakor v časih, ko sem bil komaj dvajset let star. Toda čemu vse to? Hvalijo me, češ, da sem opravil prav dobro delo. V resnici pa mi pravijo: Vi imate prav, drugi ne. Sporazumite se in vsi skupaj boste imeli prav.

Moji prijatelji — ne ljubim jih zelo. Saj je prav lepo, kar mi pripovedujejo, toda vse avtogram. Knjiga, samo moja knjiga me zanima. Boljša je, kot sem mislil. Znanost — to je najlepši roman. Vi ste pisali verze, če se ne motim. Če zagledam knjigo z verzi, jo raztrgam. Samo znanost velja ...»

Specialna frgovina modnih in športnih pletenin, nogavic, triko-perila lastnega izdelka

Linhartova ul. 35 en gros **LANA DRUŽBA LJUBLJANA** Z O. Z. Selenburgova ul. 4 en detail
Telefon 30-74

RAZSTAVA PORTRETNEGA
SLIKARSTVA NA SLOVENSKEM
OD XVI. STOL. DO DANES. LJUB
LJANA JAKOPICEV PAVILJON
SEPTEMBER MCMXXV.

Plakat za razstavo slovenskega portreta v Ljubljani l. 1925.
(akad. slikar M. Stern, lit. Blasnika nasl.)

X. RAZSTAVA NARODNE GALERIJE
IVAN GROHAR
1867 - 1911
SPOMINSKA KOLEKTIVNA RAZSTAVA
LJUBLJANA JAKOPICEV PAVILJON
JUNIJ JULIJ 1926

Plakat za spominsko razstavo slik Ivana Groharja v Ljubljani
l. 1926. (akad. slikar Stern, lit. Blasnika nasl.)

CXXXII. VÝSTAVA S. V. U. MÁNES

PRAHA, OBECNÍ DŮM, 9-18 hod.
7. ZÁŘÍ - 9. ŘÍJEN 1927

SLOVINSKÉ MALÍŘSTVÍ

Plakat za razstavo slovenskega slikarstva v Pragi l. 1927.
(akad. slikar V. Pilon, lit. Blasnika nasl.)

Plakat opozarja te na novo modo zimskega perila in na nov parfum, na kino predstavo in konjsko dirko, na umetniško razstavo in na nov roman v žurnalu in opozarja še na to in ono. Vidiš, da je v njem, v plakatu sedanjosti, nekaj posebnega, edinstvenega, ni da bi vselej tajili: nekaj umetniškega. Toda naročil ga je trgovec v reklamne svrhe in zadnjo besedo je imel tiskar. Primenjena, porabna umetnost torej, ki iz nje do t. zv. francoskega impresijonizma ni bilo nič. Torej je postal plakat slika. Kesneje, proti koncu 19. stol., ali vanj dekorativnejša tendenca, praktičnost, plakat izgublja, ni da bi tajili, svoj umetniški značaj. Danes je v plakatni stroki nagromadenih toliko formalnih in motivnih elementov, da ga lahko sestavlja že laik. Zato je umetniški plakat klasa zase, v povodnji ostalih razredov zase. — Evo štiri plakate z naših umetniških razstav. Meje več ali manj na slike, a niso niti najkarakterističnejši niti vsi najboljše, nego na hitro roko izbrani. Prej ali slej bo tudi pri nas treba prirediti revijo naše umetniške reklame in opozoriti bi radi na tem mestu lastnike takih listov na vrednost te vrste spomenikov.

RAZSTAVA
UMETNIN

Plakat za razstavo M. Maleš v Ljubljani l. 1926.
(akad. slikar M. Maleš, lit. Čemažar in drug)

Moderni plakat
za razstavo slovenskega slikarstva
v zadnjem času

Oči

Kratka fizijognomična študija

Med metodami za spoznavanje človekovega značaja je fizijognomija gotovo ena najstarejših in obenem najzanimivejših. Fizijognomija skuša brati iz obraza in njegove mimike, zanimajo jo oblike glave, čela, oči, ust, brade, njih proporcije, dolžine in širine. Bavili so se z njo veliki duhovi, n. pr. nemški pesnik Goethe, nadalje Lavater, Darwin, v novejši dobi tudi zdravniki, umetniki in psihologi. Fizijognomija ima že solidno izgrajeno bazo, njeni temeljni zakoni so že odkriti, vedno močnejše se uveljavlja v naši dobi. Vsak človek je v večji ali manjši meri fizijognomist, ko kritično motri obraz svojega bližnjega. Seveda dela to dostikrat zgolj intuitivno, podzavestno, brez metode, le bolj po čuti in golem instinktu. Marsikaj se da na ta način dognati; do kakih globljih zaključkov pa s takim postopkom ne pridemo. Na vsak način moramo poznati vsaj osnove fizijognomične vede.

V naslednjem prinašamo kratko fizijognomično študijo oči. Analizirali bomo vtis velikih in majhnih oči na nas, nadalje se bomo bavili tudi z večjo ali manjšo razdaljo med očmi ter končno z razdaljo med očmi in usti. Zaključki nas bodo gotovo presenetili in zadivili, saj je marsikdo izmed nas že zgolj podzavestno prišel do istih rezultatov v praktičnem življenju.

Srednjelike oči. Velikost oči ugotovimo prav lahko, in sicer že na prvi pogled brez posebnega merjenja. Srednjelike oči so izraz normalnega duševnega hotenja; osebe s takimi očmi imajo tako močno duševno energijo, da popolnoma zadostuje za uresničitev njih ciljev. Stopnja njih duševne energije je najprimernejša za objektivno, nepristransko raziskavanje in za mirno in dosledno duševno izživiljanje in udejstvovanje. Tak ljudje so v vsakdanjem življenju zelo pripravljeni in praktični, prilagodljivi in zmožni uresničiti svoje načrte in podjetja, ne da bi jim bilo treba žrtvovati pri tem lastne volje.

Velike oči (slika 1.), ki pa ne smejo preveč izstopiti iz očesnih jamic, izražajo ideal popolnosti in harmonije. Vsi

ljudje z veliko daševno potenco imajo velike, izrazite oči. Česar se taka oseba poloti, to tudi izpelje, in sicer z veliko energijo in določnostjo. To so »gospodovale« (Herrennaturen) nature, n. pr. veleindustriji, veleposestniki in sploh vodilne osebe z veliko odgovornostjo.

Iz majhnih oči govori slaba duševna energija, osobito v zvezi z majhnim nosom in slabo oblikovano glavo in čelom. Takim naturam primanjkuje vsake večje volje za vztrajno zasledovanje njih ciljev. Obljubljajo veliko in radi, izvrše pa po navadi prav malo in še to z notranjo nejevoljo.

Njih sklepi in odločbe so le momentani in se že v naslednjem trenutku lahko spremenijo ali pa sploh razblinijo. Pod kontrolo tuje, jake volje postanejo pa lahko tudi prav odporne in delozmožne.

Zelo majhne oči so lahko posledica oviranega razvoja in izobrazbe. Po navadi je s tem v zvezi oslavljen živčni sistem, tako da iz zelo majhnih oči lahko sklepamo na omejeno duševnost. Zelo majhne oči motnega sijaja so izraz duševnega propadanja in duševne manjvrednosti. Zbog težkega duševnega trpljenja oči vpadejo in postanejo obenem manjše. Vidimo torej, da moramo biti v takih slučajih z dijagnozo zelo previdni. Tudi razdalja med očmi od zenice do zenice (v slikah označena z *n*) ima svoj pomen za fizijognomijo. Ta razdalja je lahko majhna, srednja ali pa velika.

Majhna razdalja med očmi naredi obraz plemenit v izrazu. To so osebe, ki ljubijo in negujejo duhovne vrednote. Povsod iščejo le duhovno stran, realnost gledajo v rožnati luči, v trpko vsakdanjost znajo pričarati obilo topline in solnce.

Široko razmaknjene oči naredijo obraz navaden in neplemenit, često celo zoprno v izrazu. Take nature so tudi v

duševni strukturi popočno nasprotje prej imenovanih. Vse, kar je visokega in idealnega, skušajo oropati duhovnih vrednot. Žive globoko v materiji, cenijo le zunanje uspehe in realno moč.

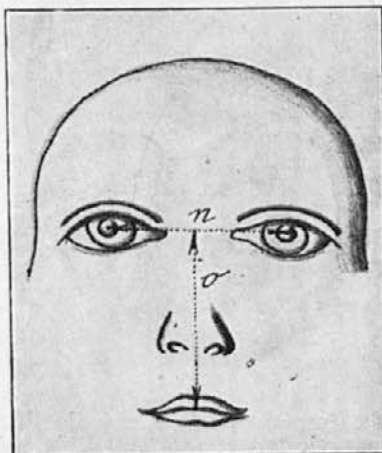
Normalna razdalja med očmi in usti je izraz uravnotežene duševnosti. O normalni razdalji govorimo, če je razdalja obeh očesnih zenic enaka navpičnici, ki si jo mislimo potegnjeno od omenjene zveznice (o v sliki 2.). Take nature so harmonično uravnotežene, ne prevladuje ne čutnost, ne duhovnost. Zelo prilagodljive so in znosljive, če se dajo vplivati, se odločijo končno za tisto stran, ki jih najmočnejše privlači in vodi.

Idealna razdalja med očmi in usti razodeva, da ceni oseba duhovnost neprimerno višje nego čutnost in materijalnost. V tem primeru je razdalja *n* krajša od črte *o*, črta *o* torej ne sega več do ustne odprtine, temveč samo do roba zgornje ustnice. Kjer lahko ugotovimo tako razmerje dolžin obeh črt, tu imamo pač najboljšo združitev duhovnosti in čutnosti; v tem primeru prevladuje duhovni princip, čutnost mu je podrejena. Take nature se odlikujejo po svoji velikodušnosti in pristrčnosti, streme za vsem lepim, dobrim in plemenitim in so zmožne raznih nesebičnih žrtev. Če sta tudi njih intelekt in ustvarjajoča sila na višku, tedaj vplivajo take osebe v družbi in v poslu izredno mikavno in osvežujoče.

Ne normalna razdalja med očmi in usti. Če je pri majhni razdalji med očmi črta do ust še večja kot v sliki (), dobi obraz nekaj fanatičen, nenaraven izraz. V to skupino spadajo ljudje, ki so strastno zaljubljeni in zagrenjeni v lastne ideje, nadalje vsi hazardisti, pustolovci in deloma tudi politiki. Tu prevladuje popolnoma ideja; ker vsi ti ljudje so zelo nestrpljivi, siloviti in fanatični v izrazu in nastopu.

Majhna razdalja (slika 3.) med očmi in usti. Usta so dvignjena. Črta *o* sega do roba precej debele in izstopajoče spodnje ustnice, ali pa še celo nižje. V tem primeru imamo opravka s čisto parternim, vsakdanjim človekom, stoječim na nizki duševni stopnji; niti malo idealnosti ni v njih. Omenjene slabe lastnosti pa more dobra vzgoja precej omiliti, močna volja, stalno samoopazovanje in premagovanje pa so v stauu tako duševnost popolnoma preustrojiti in to v dobrem smislu; podedovane slabe lastnosti in nagnjenja, ki se zrealijo več ali manj v človeški fizijognomiji, se na ta način ne morejo razviti in uveljaviti.

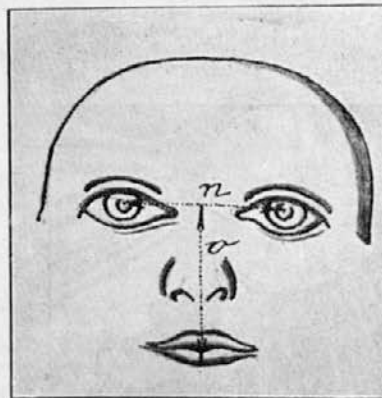
(Op. uredništva: Prinašamo ta članek, opozarjamo pa naše čitatelje, da bomo v kratkem priobčili še en članek, ki se bo bavil s človeško fizijognomijo sploh.)

Slika 2.

Slika 1.

Slika 3.

Berač.

- »Gospé ni doma. Pridite po šesti uri!«
- »Obžalujem, moj delavni čas je samo do pete ure.«

Neposrečen eksemplar.

Slikar: »Kako ste zadovoljni s portretom, gospod Smolnik?«

Naročnik: »Odkritosrčno povedano, nisem zadovoljen. Priznati morate, da se vam ni posrečil.«

Slikar (ga pogleda bliže): »Imate prav. Priznati pa morate i vi, da se tudi gospodu Bogu ni posrečilo!«

Thomas Mann,

najodličnejši predstavnik sodobne literarne Nemčije, je prejel pred kratkim Nobelovo literarno nagrado. Znana sta predvsem njegova romana »Buddenbrookii« (izšel leta 1900) in »Čarobna gora« (leta 1924) in esejistična »Razmišljanja nepolitika« (med vojno). — Thomas Mann je danes star 55 let, njegov brat Heinrich je tudi pisatelj, dasi manjšega pomena.

Na ledu. Elegantna stoji na eni nogi

Naš roman

začnemo objavljati v prihodnji številki.

Prosimo

vse čitatelje, da priporočajo »Ilustracije« pri svojih sorodnikih in znancih.

»Ilustracija«

bo z vsako številko zanimivejša in — verujemo — tudi, da se bo z vsako številko svojim čitateljem bolj priljubila.

Gospod Šparovič s svojo družino na letovišču. Gospa Šparovič možu: »Zdi se mi, da je kavarnar nejevoljen, ker jemo pri kavi svoj lastni kruh.« — Gospod Šparovič: »Bržkone! Ko sem vprašal natakarkarja, zakaj ni godbe v kavarni, mi je rekel, da bi bili lahko prinesli gramofon s seboj!«

Zahvalno pismo.

Ljubljanska drogerija je prejela pismo s sledečo vsebino:

»Dobil sem vaš želodčni prašek. Včeraj sem si kupil kilogram salame. Po vašem navodilu sem se dve uri sprehajal po Tivoliju, sedel na klop, vzel prašek in zaspal. Ko sem se prebudil, ni bilo salame več.«

Anatomija.

Učitelj: »Pepček, koliko imaš kosti v telesu?«

Pepček: »208.«

Učitelj: »Slabo! Samo 207!«

Pepček: »Prosim 208! Pri kosilu sem eno požrl.«

Razumnik.

Pijanec stoji pred veliko uro, ki bije pet v jutro:

»Saj vem, da je ena, kaj bi mi to tolikokrat ponavljala!«

Cirkus.!

»Mama, igrajva se slona — jaz bom slon!«

»In kaj naj bom jaz?«

»Ti boš publikum, ki deli slonu sladkorčke.«

*

Profesor, ki ga sprevodnik v vlak prosi za vozni listek, išče zaman po svojih žepih. »Pridem pozneje zopet,« je dejal vljudni sprevodnik. Nato profesor: »Ostanite, vozni listek moram na vsak način najti, ker sicer ne vem, kam potujem.«

*

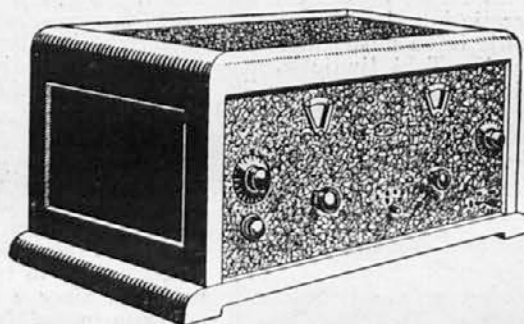
»No, kako se počutiš v zakonu?«

»Izborna, od dne do dne postajam mlajši. Kakor v svojih dečjih letih kadim sedaj zopet skrivaj.«

*

Sodnik priči: »Zakaj pa niste priskočili tožitelju na pomoč, ko ste gledali pretep?«

»I, kako sem pa mogel takrat vedeti, kdo bo tožitelj in kdo toženec?«

Univerzalni štirielektronski aparat

»Radione«

za kratke, normalne in dolge valove, s popolnim priključkom na izmenični tok, torej brez baterij in akumulatorjev, sprejema tudi s pomožnimi antenami ali celo brez njih do

100 inozemskih postaj v zvočniku

Posebnost aparata je sprejem na kratkih valovih celo podnevi zelo močno in popolnoma čisto. Zahtevajte perspekt ali dajte si aparat predvajati

RADIO-LJUBLJANA

LJUBLJANA

MARIBOR

Miklošičeva cesta 5

Gosposka ulica 57

Ni se mu posrečilo!

»Koga peljejo z rešilnim avtom?«
»Starega Tičarja, ki je hotel nasekati svojo ženo!«

Mala pomota.

»Torej v New Yorku je umrl oče najinega prijatelja Žana. Ali mu je res zapustil 50.000 dolarjev?«

»Da! Samo to ni bil njegov oče, ampak brat, ki ni umrl v New Yorku, ampak v Blatni vasi. Tudi mu ni zapustil 50, ampak tri tisoč, ne dolarjev, ampak dinarjev in ne gotovine, ampak dolga.«

Kdo je na boljšem?

»Jaz imam toliko knjig, da sem si moral kupiti hišo, da jih morem spraviti v njo.«

»To še nič ni! Jaz imam toliko hiš, da sem si moral kupiti knjigo, da jih imam kam zapisati!«

V blaznici.

Prvi gojenec: »Poglej tam onega — popolnoma je blazen. Govori, da je Napoleon.«

Drugi gojenec: »Ubožec! Napoleon sem vendar jaz!«

Iz šole.

»Kakšna je razlika med mrtvim in živim človekom?«

»Če odskoči pred dirjajočim avtomobilom, je živ, sicer je mrtev!«

»Prosim Vas, katerega smo danes?«
»Saj imate vendar časnik v žepu, vi malomarnež!«
»Oprostite, ta je včerajšnji!«

Deviza.

»Jaz ljubim pri vsaki stvari samo jedro.«

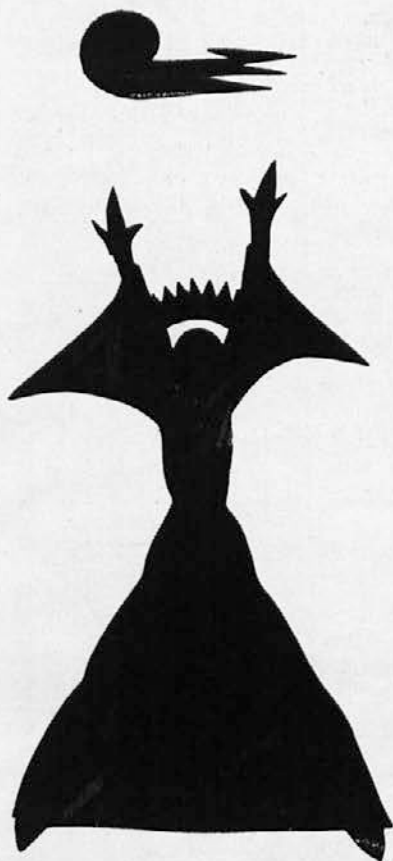
»Z vami bi želel jesti češnje.«

»Znaš, brate, zakaj Ljubljana v Ljubljani nikoli ne spremeni svoje smeri?«

»?«

»Zato, ker po 'glajzih' teče.«

Izreži s škarjami!

ILUSTRACIJA 1929

ILUSTRACIJA 1929

Za vezavo »Ilustracije«
priporočamo izvirne platnice, katere je izdala Knjižgoveznica Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani. Platnice same stanejo Din 30'— z vezavo vred pa Din 40'—

PeKo

